

Įkurta jungtinė konservatorių ir krikščionių demokratų partija

Naujos partijos pirmininkas A. Kubilius (k.) ir pirmininko pirmasis pavaduotojas V. Stundys. **ELTOS** nuotr.

Vilnius, gegužės 19 d. (ELTA) – Tėvynės sąjunga susijungė su Lietuvos krikščionimis demokratais. Naujos partijos – Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų (TS – LKD) – atsiradimą šeštadienį vyksiančiame suvažiavime savo parašais patvirtino abiejų partijų vadovai – Andrius Kubilius ir Valentinas Stundys. Jie pasidžiaugė, kad jungtinė partija tapo skaitlingiausia politine jėga Lietuvoje. Į vieną politinį darinį susijungė apie 14 tūkst. Tėvynės sąjungos ir apie 4,5 tūkst. Lietuvos krikščionių demokratų narių.

Nubrėždamas naujus darbus A.

Kubilius kvietė pirmiausia „išsišluoti“. „Išsišluokime valstybės viešąjį gyvenimą. Išsišluokime mūsų politinę erdvę nuo korupcijos šiukšlių, kurių yra per daug prisikaupę“, – suvažiavimo delegatus ragino A. Kubilius. Jis taip pat kvietė neleisti Lietuvai įkristi į gilią ekonomikos krizės duobę. Išsišlavus ir išlipus iš duobės A. Kubilius ragino visu greičiu eiti pirmyn į permainas, kuriomis Lietuva galėtų didžiuliotis.

Partijų jungimąsi krikščionių demokratų vadovas V. Stundys pavadino istoriniu įvykiu, reikšdamas įsitikinimą, kad sutelkus jėgas pavyks są-

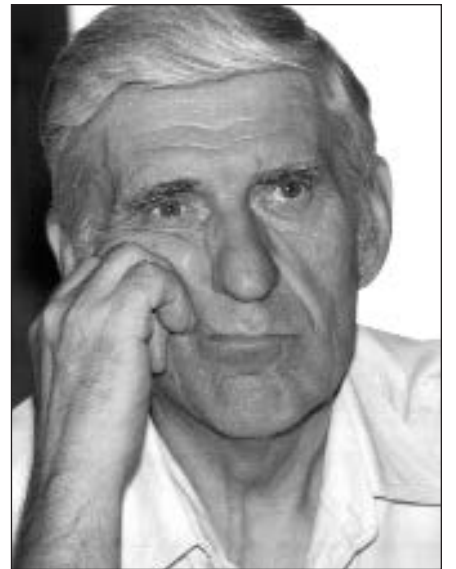
žiningai dirbti. „Žmones siutina dabartinis politinis turgus. Mes susivienijame tam, kad kartu mažintume dabarties ydas ir negeroves, kad Lietuvoje žmogus būtų saugus, kad klestėtų šeima“, – po partijų jungimosi kreipdamasis į suvažiavimo dalyvius sakė V. Stundys.

Partijų susijungimą Tėvynės sąjungos partijos Politikos komiteto pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis įvertino kaip „atsakingą ir viltingą žingsnį“. Vertindamas dabartinius politinius įvykius, europarlamentaras V. Landsbergis pažymėjo, kad mažumos Vyriausybė „peraugo į penkiagalvį padarą“. Jis baiminosi, kad Lietuvai gresia staigus ministerijų žinioje esančio turto išpardavimas.

Jungtinė partija Tėvynės sąjunga – Lietuvos krikščionys demokratai pakeitė simboliką. TS – LKD pagrindiniu ženklu tapo širdies formos kontūras su žalios spalvos kregždute.

Naujos partijos pirmininku tapo konservatorių vadovas A. Kubilius. Partijos pirmininko pirmuoju pavaduotoju patvirtintas krikščionių demokratų vadovas V. Stundys. Patvirtinti ir 4 naujosios TS – LKD partijos pirmininko pavaduotojai: Rasa Juknevičienė, Irena Degutienė, Povilas Jakučionis ir Paulius Saudargas.

Jungtinė partija susitarė dėl 2008 m. Seimo, 2009 m. Europos Parlamento bei 2011 m. savivaldybių tarybų rinkimų kandidatų sąrašo sudarymo principų.

Mokslininkas, Kovo 11-osios Akto signataras Eduardas Vilkas.

ELTOS nuotr.

Mirė signataras Eduardas Vilkas

Vilnius, gegužės 19 d. (ELTA) – Lietuva neteko dar vieno Kovo 11-osios Akto signataro. Mirė akademikas, Kovo 11-osios Akto signataras Eduardas Vilkas.

1935 m. spalio 3 d. Gargžduose gimęs E. Vilkas 1990–1992 m. buvo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos–Atkuriamojo Seimo narys, Liberalų frakcijos pirmininkas. Vėliau jis buvo kelių vyriausybių patarėjas, nuo 1995 m. – Privatizavimo komisijos pirmininkas.

E. Vilkas aktyviai dirbo visuomeninį darbą įvairiose komisijose, pasisakydavo konferencijose, spaudoje ir televizijoje.

Šiame numeryje:

- Sveikatos klausimais. Oras, vanduo ir saulė (pabaiga) (p. 2)
- Turtingoji Lietuva šelpia skurstančią lietuvišką Ameriką (p. 3)
- Lietuvių telkiniuose pagerbtos motinos (p. 4, 5)
- Auksinis monsinjoro F. Szczykutowicz kunigystės jubiliejus (p. 5)
- Lietuvos savaitė (p. 6)
- Žydų valstybei – 60 metų (1) (p. 8)
- Lydi šventadienis (p. 8)
- Juozapėlis (28) (p. 9)
- Paskutiniam skambučiui nuskambėjus (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.22 LT
1 EUR — 3.45 LT

Įteiktos Nacionalinės pažangos premijos

Vilnius, gegužės 19 d. (Alfa.lt) – Vilniaus universiteto Teatro salėje trečią kartą paskelbti Nacionalinės pažangos premijos laureatai. Susirinkę per trys šimtai mokslo, kultūros veikėjų, politikų ir verslininkų plojo Mokslo pažangos, Partnerystės pažangos ir Kultūros pažangos premijų laimėtojams, kurių veiklai skatinti ir remti įteikta po 70 tūkst. litų ir Nacionalinės pažangos simbolis – tetraedras.

Šiomet Nacionalinės pažangos premijos komitetas Kultūros pažangos premija įvertino net du nusipelnčius meno veikėjus. Už pasaulinės patirties ir savo talento sklaidą, ugdat Lietuvos ateities kartas, premijos skirtos poetui Justinui Marcinkevičiui ir režisieriui Eimuntui Nekrošui.

Nukelta į 6 psl.

Kultūros pažangos premija įteikta poetui Justinui Marcinkevičiui.

ELTOS nuotr.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-19-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SVEIKATOS KLAUSIMAI

ORAS, VANDUO IR SAULĖ

Tęsinys iš gegužės 6 d.

NIJOLĖ NAUSĖDIENĖ

Džiaugiamės atšilusiu oru ir švelniai glostančiais saulės spinduliais. Vasarą reikia naudotis gamtos teikiama dovana. Ultravioletiniai (UV) saulės spinduliai organizmą veikia labai įvairiai. Mat ultravioletinio spektro spinduliai sudaryti iš kelių skirtingų spindulių grupių ir kai kurių šių grupių spinduliai neišvengiamai veikia žmogaus organizmą. Ultravioletinių spindulių sukiamas dirginimas skatina odos kraujotaką, vitamino D gamybą, stiprina imuninę sistemą. Todėl saulės spinduliai arba dirbtinis ultravioletinis spinduliavimas (soliariumas, kvarcinės lempos) tinka stimuliuoti gynybines organizmo jėgas. Jis naudojamas rachitui, spuogams ir kitoms odos ligoms, sąnarių ir kaulų tuberkulozei, kai kuriems psichikos ir nervų sistemos sutrikimams (depresijoms) gydyti.

Kita vertus, per didelis UV spindulių kiekis gali padaryti labai daug žalos. Dėl pernelyg intensyvaus UV spinduliavimo gali atsirasti odos alergija saulės spinduliams, nudegimai, ankstyvas odos senėjimas, odos sustorėjimas ir vėžys. Pastaruoju metu rizika susirgti odos vėžiu dar labiau padidėjo dėl ozono sluoksnio sumažėjimo, be to, žmonės pernelyg piktnaudžiauja soliariumu.

Apsisaugoti galima tik protingai pasirenkant saulės vonias. Pradėti pratintis prie saulės spindulių reikia po truputį. Saulės spindulių kiekis labai pamažu didinamas kelias dienas iš eilės: iš pradžių kai kurios (ne visos) kūno dalys saulei atidengiamos tik 5 minutėms, vėliau visiškai nusirengus (ne nuogai) ant vienos pusės galima pabūti ne ilgiau kaip pusę valandos, o ant kitos pusės – pusva-

landį. Nereikia užmiršti, kad ypatingai ankstyvą pavasarį saulės spinduliai, nors iš pažiūros tokie švelnūs, gali nudeginti labai stipriai. Saulės spinduliai ne visus veikia vienodai, nes kiekvieno žmogaus odos pigmentacija yra skirtinga. Saulės spinduliai ypač veikia šviesiaplaukius, šviesiaodžius, todėl šie žmonės turėtų mažiau ir saikingiau naudotis saule.

Būtina, ypatingai pabuvus paplūdimyje, gerai nusiprausti po dušu su plaušine, o po to švelniu, paprastu kremu ištepti kūną. Vasarą reikia kuo daugiau gryno oro vonių. Grynas oras teigiamai veikia visą mūsų organizmą, grūdina jį, stimuliuoja kraujotaką, medžiagų apykaitą ir imuninę organizmo sistemą. Be to, grynas oras teigiamai veikia žmogaus odą, jos liaukas, vegetacinę nervų sistemą ir vidaus sekrecijos (hormoninės sistemos) liaukas.

Kiek galima ilgiau stenkimės pabūti lauke, gryname ore, padirbėti kieme, pavaikščioti miške ar parke. Labai svarbu pasirinkti tinkamą aprangą: leiskime kiek galima daugiau kūnui kvėpuoti, tad vilkėkime lengvesnius rūbus, kurie turėtų būti lininiai arba medvilniniai, lengvai praleidžiantys orą. Nedėvėkime sportinių batelių, bet prisitaikykime patogias odines basutes, vasaros metu atsisakykite kojinių. Galva visada turi būti pridengta skrybėlaite ar koku kitokiu galvos apdangalu, nesvarbu, ar būname saulėje ar pavėsyje.

Grūdinimasis pagal Sebastian Kneipp – tai grynas oras, saulė, sauna ir vandens procedūros.

Pabaiga.

Gegužės 18-oji – tarptautinė mirusiųjų nuo AIDS atminimo diena

Kasmet trečiąją gegužės sekmdienį – šiais metais gegužės 18 d. – visas pasaulis 25-ąją kartą minės tarptautinę mirusiųjų nuo AIDS atminimo dieną, kurios šūkis „Niekada neprarask vilties, niekada nepamiršk“.

Pirmą kartą Tarptautinė mirusiųjų nuo AIDS atminimo diena buvo paminėta 1983 m. San Francisco mieste, JAV. Lietuvoje ji minima nuo 1994 m. Šios dienos tikslas – ne tik atminti mirusiuosius nuo AIDS, bet ir informuoti visuomenę apie šios socialinės ligos pasekmes ir sujungti visų žmonių pastangas prieš ŽIV (žmogaus imunodeficitą virusą) ir AIDS. Tą dieną tradiciškai deginamos žvakutės, vyksta atminimo koncertai, akcijos, diskusijos, eisenos, renginiai, sutelkiantys visuomenę.

Lietuvos nevyriausybinių organizacijų, vienijančių žmones, gyvenančius su ŽIV/AIDS ir Lietuvos AIDS centras prie SAM šiai dienai skyrė tyliąją akciją. Atvirlaiškiai su prašymu sekmadienį uždegti žvakę už išėjusius: vaikus, brolius, seseris, tėvus, mamas, kuriuos palietė ŽIV, pasieks Lietuvos Prezidentą, Vyriausybės ir Seimo narius, miestų merus, sveikatos įstaigų ir farmacinių kompanijų vadovus, labdaros ir paramos fondų steigėjus, akademinės ir verslo bendruomenių narius, nevyriausybinių organizacijų, žiniasklaidos atstovus ir kitus asmenis. Kiekvieną atvirlaiškį pasirašė ŽIV/AIDS paliestas žmogus.

ŽIV tai – žmogaus imunodeficitą virusas, kuris yra mažesnis už bakteriją ir gyvena tik žmogaus organizmo ląstelėse. AIDS („įgytasis imuninio nepakankamumo sindromas“) – neišgydoma infekcinė liga, sukelia žmogaus imunodeficitą viruso (ŽIV).

ŽIV plitimas priklauso nuo asmenų tarpusavio santykių ir elgesio. Šiuo metu vienintelė priemonė, kuri gali stabdyti ŽIV infekcijos ir AIDS epidemijos plitimą, yra apsisaugojimas. Siekiant išvengti ŽIV infekcijos plitimo svarbus intraveninių narkotikų nevartojimas, saugus lytinis elgesys, kraujo donorų tikrinimas dėl ŽIV, apsaugos priemonių naudojimas kontaktuojant su krauju ar kitais organizmo skysčiais, nėščiąjų tikrinimas. Ankstyva ŽIV infekcijos laboratorinė diagnostika priskiriama prie antrinio apsisaugojimo priemonių. ŽIV ligos gydymas padeda sumažinti mirtinumą nuo AIDS. Pasaulyje neužregistruotas nė vienas pasveikimo atvejis, nėra vakcinų, nesusiformuoja imunitetas. Pradėjus vartoti vaistus, juos reikia vartoti visą likusį gyvenimą.

Naujausiais Lietuvos AIDS centro duomenimis, iki šių metų gegužės 1 d. nuo AIDS mirė 59 asmenys. Per

visą ŽIV infekcijos registravimo laiką Lietuvoje nustatyti 1,338 ŽIV užsikrėtę žmonės, o paskutine ŽIV ligos stadija – AIDS, susirgo 151 ŽIV užsikrėtęs pacientas. Didžiausias tarp ES šalių sergamumas AIDS užregistruotas Portugalijoje, Ispanijoje ir Latvijoje: atitinkamai 6,6, 3,5 ir 2,7 atvejai 100,000 gyventojų. Lietuvoje šis rodiklis siekė 0,8 atveju ir, palyginus su kitomis ES šalimis, buvo vienas iš žemesnių. Sparčiausi mirtinumo nuo AIDS mažėjimo atvejai pasaulyje užfiksuoti nuo 1996 metų, kai ŽIV liga pradėta gydyti naujos kartos antiretrovirusiniais vaistais.

Jungtinių Tautų duomenimis, manoma, kad 2007 metais pasaulyje gyveno 33,2 mln. (nuo 30,6 iki 36,1 mln.) užsikrėtusių ŽIV ir sergančių AIDS žmonių. Iš viso pernai nuo AIDS pasaulyje mirė 2,1 mln. žmonių. Kasdien nuo AIDS pasaulyje miršta 5,700 žmonių.

Parengta pagal Lietuvos AIDS centro prie SAM ir Kauno apskrities visuomenės ugdymo centro informaciją.

Bernardinai.lt

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiate. Prie pavardės ir adreso, siūsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu
Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu
Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Aldona Žemaitytė
aldaze@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

JAV LB SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBOS

PAGUODOS TELEFONAS

1-866-438-7400

Konfidencialumas
užtikrinamas

Skambinkite **nemokamai**
kiekvieną ketvirtadienį,
nuo 6 val. v. iki 9 val. v.

TURTINGOJI LIETUVA ŠELPIA SKURSTANČIA LIETUVIŠKĄ AMERIKĄ

ZENONAS V. REKAŠIUS

Nepriklausomybę atgavusiai Lietuvai ilgai reikėjo užsienio ekonominės pagalbos. Dabar jau Lietuva gali užsieniui padėti. Los Angeles Lietuvos Bendruomenė sumanė suremontuoti socialinį centrą parapijos pastate.

Lietuvos Vyriausybė per Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą tam tikslui skyrė 10 tūkst. Lt langams, durims, dažams, lentynoms, kitoms statybinėms medžiagoms pirkti. Turės dabar Los Angeles lietuviai kur susirinkę pasiūnečiuoti, kavutės išgerti, ant Lietuvos valdžios už dvigubos pilietybės atėmimą paburnoti.

JAV Bendruomenėje per paskutinius keletą metų įsivyravo grupė, kuriai buvo įdomus tik žaidimas valdžia su Lietuva, o čionykštis bendruomenininkas tame žaidime buvo tik neįdomi dekoracija.

Paramos iš Lietuvos prašė ir gavo ne tik Los Angeles JAV Lietuvos Bendruomenės apylinkės valdyba. Prašiusių ir gavusių yra daugiau. Los Angeles lietuvius pasirinkau pirmu pavyzdžiu todėl, kad jie pinigų prašė statybai, o tai duoda progą ir Lietuvai šio to pasimokyti iš amerikietiškos patirties.

Amerika, kol dar buvo galingiausia ir turtingiausia pasaulio valstybė, skirdama pagalbą užsienio kraštams reikalavdavo, kad tam tikslui skiriamie pinigai būtų panaudojami pirkti Amerikoje pagamintoms prekėms. Tad ir šiuo atveju vietoj pinigų Lietuva galėjo losandželičiams pasiūsti geros kokybės langų, lentynų, keraminių plytelių. Amerikos valdžia net ir užsienį remdama visų pirma galvoja apie savo darbininkus ir savo verslininkus. Ir Lietuva, ateityje šelpdama vargstančius JAV lietuvius, turėtų panašiai elgtis.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas pernai iš JAV lietuvių organizacijų gavo 23 paramos ir šalpos prašymus. Dauguma prašiusių – JAV lietuvių bendruomenės padaliniai, pradedant bendruomenės apylinkėmis, lituanistinėmis mokyklomis ir baigiant Kultūros taryba.

Ši ponios Marijos Remienės vadovaujama taryba gavo daugiausiai paramos – 25,248 Lt, kelionių į JAV lietuvių stovyklavietes, filmavimo, montavimo išlaidoms („Dokumentinis filmas apie JAV lietuvių stovyklas“). Iš viso JAV lietuviškos organizacijos iš Lietuvos valdžios prašė beveik pusę milijono litų (495,839 Lt) paramos, o gavo 110,849 Lt.

Ar tik finansinė krizė?

Kai JAV lietuvių bendruomenė net ir kuklioms kasdieninės veiklos išlaidoms padengti pinigų nebesuren-

ka iš savo narių ir paramos ieško Lietuvos mokesčių mokėtojų kišenėje, tai įrodinėti, kad ji išgyvena didelę krizę, nebėra reikalo. Lieka tik atsakyti į klausimą, ar krizė vien tik finansinė, ar jos šaknys slypi kažkur giliau?

Manau, kad priežastys, sukėlusios krizę Amerikos lietuvių bendruomenėje, panašios į tas, dėl kurių politinę krizę išgyvena Lietuva. Tai visuomenės susvetimėjimo liga, kai tarp paprastų žmonių („runkelių“) įsivyruoja nuomonė, kad valdžia („elitas“) rūpinasi tik savimi, kad jam nerūpi valstybės reikalai ar paprastas pilietis.

JAV Bendruomenėje per paskutinius keletą metų panašiai įsivyravo grupė, kuriai buvo įdomus tik žaidimas valdžia su Lietuva, o čionykštis bendruomenininkas tame žaidime buvo tik dekoracija. Neįdomi dekoracija.

Nereikia labai stebėtis, jei tokioje aplinkoje ir bendruomenininkui bendruomenė ėmė atrodyti ne per daug įdomi. Ypač kai reikia atverti piniginę. Norite įrodymų? Pasiskaitykite 1996 m. „Gimtojo krašto“ 22 numerį. Vien straipsnio pavadinimas – „JAV lietuvių bendruomenė žengė žingsnį, kurį galėjo pradėti ir Lietuvos valstybė“, daug ką pasako.

Neminėsime čia visų milžiniškų JAV Bendruomenės bendrai su Lietuvos Seimu dirbti išpareigojimų ir padangėmis skraidančių aukštosios politikos planų. Paminėsime tik keletą „linksmesnių“ pažadų. Štai tarp principinių veiklos sričių JAV lietuvių bendruomenė išpareigojo rūpintis Lietuvos nacionaliniu saugumu, socialiniais reikalais, tarptautine politika.

Reikia pripažinti, kad socialinius reikalus bendruomenė sėkmingai sprendžia kartu su Lietuvos valdžia: kambario socialiniams Los Angeles bendruomenės reikalams remontui medžiagas parūpino Lietuvos valdžia. Tačiau JAV Bendruomenės išpareigojimai nacionalinio saugumo ir tarptautinės politikos srityse kol kas tebėra karinė paslaptis. O užsimota buvo nemažai: stiprinti Lietuvos kariuomenę, organizuoti tarptautinę konferenciją Vidurio Europos klausimais, prižiūrėti santykių su Ukraina gerinimą, Karaliaučiaus problemos sprendimą.

Būtų galima paminėti ir dar kelias dešimtis tuomet padarytų bendruomenės „aukštosios politikos“ išpareigojimų, kurių įgyvendinimas taip ir liko „karine paslaptimi“.

Paminėsime tik dar vieną pažadą rūpintis JAV lietuvių spaudos platinimu Lietuvoje. Pasirodo, kad rūpintis sava spauda galima ir jos neskaitant. Nes jeigu Bendruomenės vadai patys skaitytų tą JAV lietuvių spaudą, kurią norėjo platinti Lietuvoje, tai žinotų, koks Lietuvos gyventojų nušimtis gyvena žemiau skurdo ribos. Tada būtų gėda prašyti, kad bendruomenės Kultūros tarybos pirmininkei kelionės iš Čikagos į Dainavos stovyklą išlaidas apmokėtų Lietuvos mokesčių mokėtojai.

„Drauge“ (2008 m. kovo 23 d.) paskelbtas paramos iš Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prašiusių sąrašas. Jame daug paramos prašančių **Nukelta į 9 psl.**

Ar įves ciklonas demokratiją Myanmar valstybėje?

ALEKSAS VITKUS

Per pirmo gegužės mėnesio savaitgalio audrą (cikloną „Nargis“) pietryčių Azijos Myanmar valstybėje žuvo mažiausiai 80,000 žmonių, dar apie 40,000 yra dingę, spėjama – žuvę. Kai kurie užsienio diplomatai ir politikai mano, kad ši didžiulė gamtos nelaimė nukentėjusį kraštą gali sugrąžinti į demokratiją, ko per paskutinius 60 metų neįstengė pasiekti pati diktatoriškų generolų prispausta, nelaiminga tauta.

„Ko žmonių rankos negalėjo padaryti, gal Dievo siųstas ciklonas atliks“, – viltinai rašo Georgie Anne Geyer, žinoma Washington, DC komentatorė, primindama, kad neseniai panaši nelaimė dramatiškai pakeitė padėtį ir Indonezijoje. Pirmoji JAV ponija, Laura Bush, atidžiai sekusi Myanmar žmonių pastangas įsivesti demokratinę tvarką, tuoj po praėjusios audros sukritikavo valdančių generolų kliką ne tik už jų tokią vangią ir neveiksmingą nukentėjusiems audroje pagalbą, bet ir už aiškų valdžios nenorą į kraštą įsileisti įvairias užsienio globos organizacijas, pasirengusias teikti visokeriopą pagalbą.

Geyer savo pirštą pirmiausiai nukreipia į kitas gana turtingas Myanmar kaimynes valstybes, tokias kaip Kinija, Sinagapūras, Tailandas ir Malaizija, kurios, ypač Kinija, Myanmar turinti nemažą politinį ir ekonominį svorį, galėtų paspausti generolų chuntą skubiai priimti užsienio siūlomą pagalbą. Tas kaimynės ragindama, rašytoja Frida Ghitis cituoja žinomą XVIII a. britų politiką ir oratorių Edmund Burke: „Kad blogybė triumfuotų, reikia, kad gerieji nieko nedarytų.“

F. Ghitis primena, kad ir Jungtinės Tautos (JT) gali čia padėti. Dar prieš trejus metus, JT asamblėja priėmė dokumentą, pagal kurį JT turi „atsakomybę apsaugoti“. Į tai įeina bendra tautų atsakomybė saugoti savo žmones nuo genocido, etninių valymų, karo nusikaltimų, nusikaltimų prieš žmoniškumą ir, aišku, saugoti ir gelbėti žmones, nukentėjusius nuo gamtos nelaimių.

Ghitis nuomone, Myanmar generolus turėtų stipriai paspausti JT Saugumo taryba, kur nemažą svorį turi Kinija ir Rusija. Jos turėtų prisidėti prie rezoliucijos, reikalaujančios tuoj pat atidaryti Myanmar sienas. Rašytoja mano, kad bailūs burmiečiai generolai, kurie neprileidžia savų piliečių prie bet kokio kontakto su užsieniu, tikrai neišdrįs priešintis tarptautiniam spaudimui, ypač jei Bejing valdovai nedviprasmiškai ir aiškiai pasisakys, jog Myanmar generolai neturi kitos išeities.

Čia gal tiktų pasakyti vieną kitą žodį ir apie pačią, iki šiol mažai žinomą, bet taip staiga išgarsėjusią generolų valdomą Myanmar valstybę, kuri iki 1989 metų buvo žinoma Burma vardu. Valstybė yra maždaug Texas valstijos dydžio. Jos kaimynai yra Kinija, Laos, Tailandas ir Bangladešas. Joje dabar gyvena apie 53 mln. gyventojų, kurių dauguma yra burmiečiai, beveik visi budistai, kadaise į ten atkeliavę iš Tibeto aukštumų. Be jų yra daug ir nemažų etninių grupių, pvz., Shan ir Karen.

Valstybė, galima sakyti, susikūrė XI a., kai vietinės gentis sujungė pirmasis jos karalius Anawratha, kraštą valdęs iš krašto viduryje esančio Pagan, dar ir šiandien žinomo kaip 1,000 pagodų miesto. Po maždaug 200 metų trukusios budistų ramybės kraštą užėmė iš Kinijos atkeliavęs mongolų vadas Kublai Khan. XVI a. atsirado europiečiai, pirmiausia portugalai, paskui olandai, prancūzai, kuriuos visus išstūmė anglai, XIX pradžioje užėmė pietinę krašto dalį, 1888 m. savo valdžią išplėtę iki pat šiaurės kaimynų.

1886 m. britai sostinę perkėlė iš tolimo Mandalay į prie Bengalijos jūros jū įkurto miesto Rangoon, kuris dabar yra vadinamas Yangon. Kraštas buvo valdomas kaip dalis Britų Indijos, kai po Antrojo pasaulinio karo, 1948 m. sausio 4 d., Burma pasiskelbė nepriklausoma. Karo metu kraštą buvo užėmę japonai.

Nepriklausomą gyvenimą visą laiką drumstė etniniai nesutarimai, perversmai ir revoliucijos. Pirmasis krašto premjeras buvo U Nu, kuris kartu su Indijos Nehru, Indonezijos Sukarno, Egipto Nasser ir Jugoslavijos Tito sudarė valstybių bloką, pasivadinusį „nonaligned“ – nei prosovietinį, nei Vakarų krypties. Nors oficialiai kraštas buvo vadinamas „Socialistinė Burmos unijos respublika“, amerikiečiams ji buvo labiau žinoma kaip komunistinės valdžios valdoma šalis. Nuo 1962 iki 1988 m. kraštą valdė gen. Ne Win. Jam atsistatydinus, 1990 m. gegužės 27 d. įvyko pirmi tikri rinkimai, kuriuos laimėjo opozicinė partija, vadovaujama demokratės Aung San Suu Kyi, 1947 m. nužudyto gen. Aung San dukters. Generolai ją įkalino, ir taip valdžia liko jų rankose. Dabartinis krašto tikras vadas nuo 1997 m. yra gen. Than Shwe save laikęs „Nr. 1“. Jo rankose yra 400,000 vyrų kariuomenė, griežtai prižiūrinti kraštą, laikanti daugiau nei 60,000 žmonių darbo batalionuose ir neįleidžianti nei amerikiečių, nei europiečių organizacijų pagelbėti ciklono aukoms.

Man pačiam 1984 m. teko laimėti pabuvoti tuometinėje Burmoje net visą savaitę, nors tuo metu turistams vizos paprastai būdavo išduodamos tik 24 valandoms. Nežinau, kaip tai mums pavyko, nes mūsų grupei tuomet vadovavo University of Chicago antropologijos profesorius Manning Nash, ten dažnai lankydavęsis kaip archeologas ir, matyt turėjęs reikalingų pažinčių. Po dešimt dienų Tailande mes pasukome į Burmą, pirmiausia į Rangoon, ir po to iš ten nuskridome ir į toliau šiaurėje esančius Pagan, Mandalay ir Taunggyi miestus. Gal reikės kada tos kelionės išpūdziais pasidalinti ir su „Draugo“ skaitytojais.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

Pagerbėme motinas

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Gražiausias pavasario mėnuo – tai gegužė. Po visų žiemos šalčių, ledų ir sniegų ateina pavasaris, atgimsta gamta, medžiai pradeda sprogti įvairiaspalviais žiedais. Atsinaujina žemė ir gyvybė. Gegužės mėnuo katalikiškame pasaulyje skiriamas ir mūsų dangiškos motinos Marijos pagerbimui.

Sekmadienį, gegužės 11 d., Šv. Antano lietuvių parapijoje, Detroit, MI, vyko trumpas motinų ir močiūčių pagerbimas. Šventė prasidėjo šv. Mišiomis už gyvas ir mirusias motinas, jas aukoją klebonas kun. Alfonsas Babonas. Mišių skaitinius skaitė Antanas Strakšys. Po Mišių buvo kalbama Švč. Mergelės Marijos litanija.

Po to į Motinos dienos minėjimą rinkosi svečiai. Salės stalai gražiai papuošti žydinčiomis pavasario alyvomis iš a.a. Stefanijos Juškienės darželio. Nors ji mus apleido prieš ketletą mėnesių, vis tiek kartu su mumis dalyvavo šioje šventėje. Vaisių stalą paruošė Patricia Kaunelienė. Renginio programai vadovavo Algis Kaunelis. Jis pasveikino visas apsilankusias mamytės ir močiutes. Kun. A. Babonas sukalbėjo invokaciją. Jis pabrėžė, kad šį rytą buvo aukojamos šv. Mišios už mūsų gyvas ir mirusias motinas. Aukojome su meile bei giliu dėkingumu joms už gyvybę, kupina džiaugsmo širdimi sveikiname jas šiandien ir linkime, kad Dievo palaima jas lydėtų šiais žemės keliais. O toms, kurios jau peržengė amžinybės

slenkstį, Dievas suteiktų niekad nesibaigiančio džiaugsmo ir laimės danguje – sakė kun. A. Babonas.

Toliau A. Kaunelis perskaitė Salomėjos Nėries eiles „Motulė“. Visos šioje šventėje dalyvavusios motinos buvo pakviestos prie scenos, joms įteikta po puokštę pavasario žiedų. Po to įvyko dešimtmečio Ričardo Strakšio ir jo devynmetes sesutės Patricia Strakšytės meninė programėlė. Jie pianinu paskambino kelis nedidelius kūrinėlius, sugiedojo „Ave Maria“, padeklamavo eilėraščių „Mano mama“. Dalyviai buvo patenkinti ir gausiai plojo mažiems programos atlikėjams.

Parapijos vardu A. Kaunelis padėkojo visiems, minėjime atsilankusiems: kun. A. Babonui už šv. Mišių auką ir invokaciją, Pranciškai Televičienei už šeiminkavimą, Onai Šadeikienei už pastangas surengti minėjimą, žmonai Patricia Kaunelienei už vaišes ir visiems, kurie kitais būdais prisidėjo prie šio gražaus motinų pagerbimo.

***

LABAI MYLIU SAVO MAMĄ
(M. Mikutavičius)

*Mes kartais būname liūdni
Ir, rodos, trūksta, tik lašelio*

meilės.

*Norėtusi pabūti ilgiau su Tavim,
Bet laiko, deja, vis maža.*

*Kasdien augame didesni
Ir vis rečiau paklausiam,*

Kun. Alfonsas Babonas skaitė invokaciją.

Motinos dieną vedė Algis Kaunelis.

Meninę programą atliko mažieji Strakšių vaikai: Patricia ir Ričardas.

*kaipgi sekas, mama.
Viskas gerai, gerai, kai tu esi*
šalia.
Aš širdyje labai myliu savo
mamą.
Tu mano šypsena, ašaros mano,
Aš širdyje labai myliu savo
mamą.
Brangiausią šiam pasaulyje
Aš širdyje myliu savo mamą.

*Dažnai mes būnam vieniši
Ir nieko nereik, tik apkabink*
mane.
Būti dviese nors trumpam vieni,
Bet laiko, deja, vis maža....

***

Motinos diena suartina motinas ir vaikus ne tiek viešu minėjimu, kiek asmenišku motinos meilės pajutimu. Motinos meilė nesireiškia viešai, bet prasideda šeimos židinyje. Kalbėti apie motiną – tai paliesti švelniuosis žmogaus jausmus. Kalbėti apie ma-

mą, mamytę – tai sužadinti malonius ir gražius vaizdinius žmoguje. Vienam gal pasirodys liūdnas, skausmo pilnas veidas, pasilenkęs ties sergančio lova. O kiti gal prisimena motiną besidžiaugiančią mūsų pasiekimais, džiaugsmams.

Ne visi turime gyvas motinas. Ne visos motinos turi gyvus vaikus. Amžinoji ramybė laikinai atskiria vienus nuo kitų, lieka ta skausminga tuštuma, prisiminimai. Ką gi mes galime padovanoti mūsų gyvoms mamytėms už jų nesibaigiančią meilę, rūpestį ir pasiaukojimą? Tai brangiausias dovanas, kurias vaikai gali velti – pagarbą, meilės spindintį žvilgsnį, švelnų apkabinimą, meilės žodį. O mes, kurie netekome savo mamų, galime pasimelsti už jas, nunešti gėlių ant jų kapų ir pakartoti kelis žodžius – „Ačiū Tau, Mama, už gyvybę, už kantrybę. Atsiprašau, Mama. Ačiū Tau už viską. Myliu Tave, miela ir brangi mamytė.“

Visoms motinoms buvo įteikta po puokštę pavasario žiedų. Tai A. Kaunelio dovana joms.

R. Juškaitės-Švobienės nuotraukos

WORCESTER, MA

Šventėme Motinos dieną

JANINA MILIAUSKIENĖ

Gegužės 11 d. šventėme Motinos dieną, kuri šiais metais sutapo su Šventosios Dvasios Atsiuntimo švente – Sekminėmis. Amerikos Lietuvių Moterų sąjungos 5-os kuopos narės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, nešinos kuopos vėliava, 10 val. ryto atėjo procesija į Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią.

Šv. Mišias, kuopos užprašytas už gyvas ir mirusias motinas, atnašavo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Ričardas Jakubauskas. Giedojo parapijos choras, tik labai pasigedome mūsų mielo choristo ir solisto Valerijono Roževičiaus, kuris taip gražiai

ypatingomis šventėmis mums giedodavo. Linkime jam sveikatos, stiprybės, su nauja energija sugrįžti į choristų gretas. Aukojimo dovanas prie altoriaus atnešė kuopos pirmininkė Verutė Šimkienė ir išdininkė Danutė Mīner. Po Mišių išeinančius iš bažnyčios choras išlydėjo giesme „Tave, Dieve, garbinam...“

Visi pamaldų dalyviai susirinko salėje, kurioje laukė baltomis staltiesėmis sesių skaučių apdengti ir pavasario gėlėmis papuošti stalai. Skautės ir skautai suruošė gražų mamų ir močiūčių pagerbimą. „Neringos“ tunto vadovė v. s. Irena Markevičienė sveikino, kaip ji sakė, ne tik mamytės, bet ir tėvelius. Jų šviesiam prisi-

minimui perskaitė gražų eilėraščių ir pakvietė kun. R. Jakubauską uždegti žvakę. Jis sukalbėjo ir maldą prieš vaišes. Programėlei vadovauti buvo pakviestas „Nevėžio“ tunto tuntininkas Romas Jakubauskas, kuris trumpai, su giliu nuoširdumu ir meile pakalbėjo apie mamas, jų pasiaukojimą, meilę, darbus, kurių neįmanoma išreikšti žodžiais. Paulina Šimkutė padeklamavo eilėraščių „Mamytėi“. V. s. Irena Markevičienė įteikė Paulinai dovanėlę, kurią deklamuotoja vos apglėbė. Šventės dalyviai labai šiltai ir ilgai plojo Paulinai.

Skautės mamoms įteikė po žydinčios gėlės žiedą, tėveliams – po saldainiuką, vaišino svečius skaniomis

jų pačių paruoštomis užkandomis ir kava. Buvo smagu susiburti šią brangią dieną, prisiminti tėvelius, ypač mamytės, kurių meilė begalinė, gili ir niekada neišsemiamą. Mūsų gyvenimas nuo pat pirmųjų dienų yra susijęs su žodžiu „mama“. Nesunku mums jį išgauti. Jis lengvai tariamas kiekvienoje tautoje ir kiekviena kalba. Motinai yra Dievo duota būti pradžia, tiesa ir gyvenimu. Ji nesibaigia su pirmaisiais kūdikio žodžiais ir žingsneliais. Ji savo misiją tęsia per visą gyvenimą. Šiandien su skausmu ir nerimu žiūrime į ateitį. Kiek daug vaikų auga be motinų, ir niekas jiems neparodo kelio pradžios į tiesą ir gyvenimą.

SUNNY HILLS, FL

Auksinis monsinjoro F. Szczykutowicz kunigystės jubiliejus

ALFONSAS NAKAS

Rašinėdamas „Draugui“ apie Sunny Hills lietuvius, dažnai miniu Šv. Teresės katalikų parapijos kleboną Francis Szczykutowicz, tačiau pateikti biografinių duomenų apie jį turėjau tik dvi progas: kai jis šventė savo 60 metų amžiaus sukaktį ir kai buvo paaukštintas į prelatą – monsinjorus. Pirmu atveju rašydamas dar labai gyvam New York „Darbininkui“, pateikiau keletą jubilato biografinių duomenų ir nuotrauką (išspausdinta 1993 m. rugsėjo 24 d., „Lenkas kunigas – lietuvių draugas“). Ar ir kur rašiau apie jo išventinimą monsinjoru, duomenų po ranka neturiu, bet jeigu ir rašiau, tai nuotraukos tikrai nepridėjau, nes jos neturėjau.

Monsinjas Francis Szczykutowicz

Francis Szczykutowicz (toliau – msgr. Francis) gimė 1933 m. rugsėjo 6 d. mažame Lenkijos miestelyje Wachock. 1951 m. baigęs gimnaziją, įstojo į Kristaus draugijos (Society of Christ) kunigų seminariją Poznaneje. 1958 m. balandžio 20 d. Poznanes vyskupo buvo išventintas kunigu. Tarp 1958–1963 m. darbavosi keliose Szczecino parapijose. Tapęs Švč. Širdies parapijos klebono pagalbininku, ėjo ir vaikų ligoninės kapeliono pareigas. Į Ameriką atvyko 1968 metų pradžioje ir apsisėjo New York valstijoje, kur pradėjo dirbti senelių prieglaudos (Resurrection Rest Home, Castleton-on-Hudson, NY) kapelionu. Vos pusmečiui praėjus, 1968 m. birželį, skiriamas į dvi lenkų parapijas Rhode Island. Čia darbavosi visą penkmetį. 1973 m. rudenį buvo perkeltas į Michigan valstiją. Iki tų metų galo anglų kalbą studijavo University of Michigan, Ann Arbor, MI, kur magistrus ir doktoratus gavo daugelio lietuvių, ypač detroitiečių, vaikai. 1974–1975 m. buvo St. Barbara parapijos, Dearborn, MI vikaras. Nuo 1975 m. vidurio iki 1979 m. gruodžio darbavosi Wyandotte, MI, Our Lady of Mt. Carmel parapijos klebono padėjėju. 1980 m. pradžioje tapo šiaurinės Florida Pensacola-Tallahassee diecezijos nariu. Pirmuosius trejus metus – St. Mary parapijos klebonas Fort Walton Beach, FL, po to dvejus

metus buvo Holy Name of Jesus parapijos klebonu Niceaville, FL. Pagaliau – 1985 m. vasario mėn. tapo Sunny Hills, FL, Šv. Teresės parapijos klebonu, kur darbuojasi iki šiol.

Baigiant reikia pridėti, kad popiežiui Jonui Pauliui II pritariant, Pensacola-Tallahassee vyskupas John H. Richard, S.S.J. 2000 m. rugsėjo 10 d. kun. F. Szczykutowicz išventino į monsinjorus. Išskilmėse Tallahassee, Florida sostinėje, tą dieną dalyvavome daugelis Sunny Hills lietuvių. Kas dėjos New York kitą dieną, žino visas pasaulis.

***

Aprašinėdamas Sunny Hills lietuvių gyvenimą, ne kartą miniu ir msgr. Francis veiklą, jo gerumą. Jam aukojant Mišias, nereikia maldaknygių, nes jau keliolika metų visą liturgiją jis atlieka lietuvių kalba. Keliolika metų jis mūsų vadinamą Burce pinigine duoklę perleidžia Telšių kunigų seminarijai. Patekus ligoninėn, jis kiekvieną aplanko, paguodžia, padrašina (tai teko patirti ir čia rašančiajam). Susidraugavęs su maisto parduotuvių vedėjais, jau keleri metai parūpina maisto kas savaitę ar dvi visiems, kas duonos ir saldžių kepinių nori, neklausdamas, kokios religijos, kokios tautybės esi. Kai renkamos aukos lietuviškai labdarai, jis prisideda doleriais iš savo kišenės, pvz., „Vaiko vartai į mokslą“ kasmet gauna iš msgr. Francis, nors ne visi ir pinigingi mūsų tautiečiai aukoja. Jeigu tik nėra kur išvykęs, msgr. Francis dalyvauja visuose mūsų renginiuose, į juos su entuziazmu ateina, jais gėrėsi.

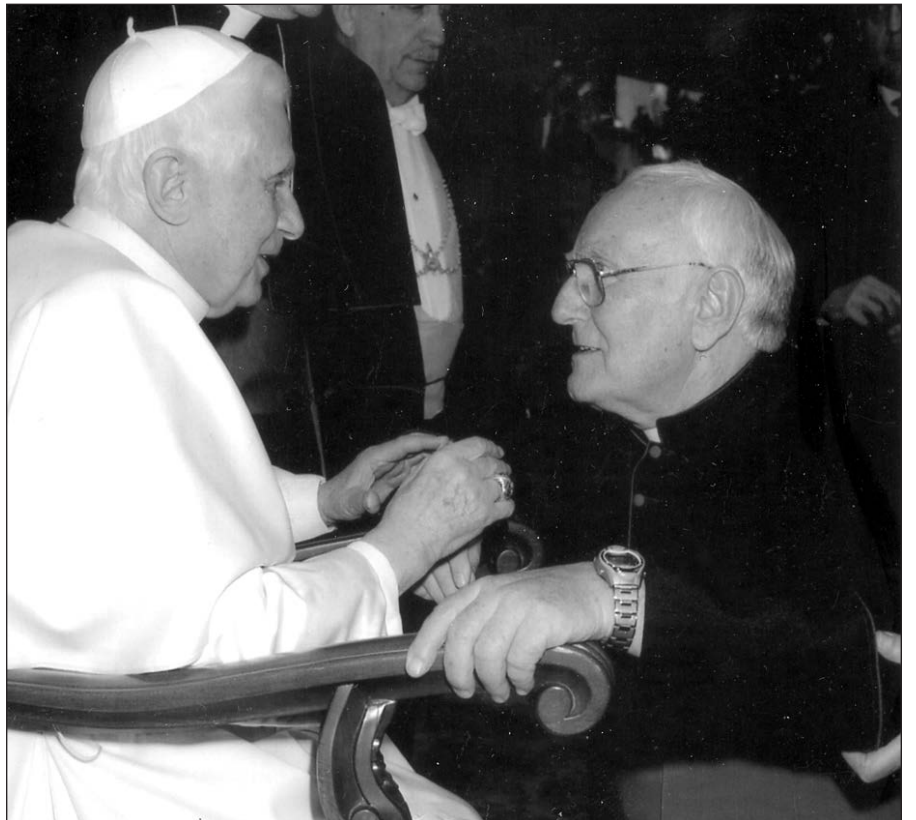
Jam klebonaujant, bažnytelė ne kartą buvo remontuojama, o prie pietinės bažnytelės sienos buvo „prilipdyta“ erdvi, už pačią bažnytelę gal dvigubai didesnė salė, su erdvia, gerai įrengta virtuve, baru ir tualetais. Jam prašant, salės statybai truputį dolerių davėme ir mes, parapijiečiai, bet liūto dalį charizmatiškas klebonas gebėjo surinkti iš apylinkės turtuolių. Sunku įsivaizduoti, kaip be salės galėtume apsieiti, kai reikia šventi religines bei tautines šventes. Paskutiniu metu ją ėmė nuomoti ir ne parapijiečių, kitataučių organizacijos.

Daug dar galėčiau apie msgr. Francis asmenybę kalbėti, bet tebūna šiam sykiui gana.

***

O dabar truputį papasakosiu apie msgr. Francis kunigystės 50-mečiui suruoštas iškilmes bei puotą, kurios įvyko balandžio 24 dieną, ketvirtadienį.

Išskilmės prasidėjo šv. Mišiomis Šv. Teresės bažnytelėje 2 val. po pietų. Sausakimšai perpildytos bažnytelės taku prie altoriaus atėjo msgr. Francis, lydimas pustuzinio kunigų ir vyskupo John Ricard. Mišių metu giedojo ne mūsų „Antrosios jaunystės“ choras, bet visi maldininkai, muzikai Genei Beleckienei grojant vargonais, Vyskupas pamokslė bendrai pabrėžė pašaukimą kunigystėn, konkrečiai msgr. Francis kelią į kunigystę, daug kartų ištardamas: „Yes to God!“ Kalbėjo lėtai ir aiškiai. Komuniją dalijo tik vyskupas Ricard ir msgr. Francis, svečiams kunigams likus sėdėti.

Popiežius Benediktas XVI ir monsinjas Francis Szczykutowicz 2008 m. sausio 30 d.

Pamaldos, pamokslas ir giesmių giedojimas truko valandą ir kelias minutes.

Nė mažiausios pertraukos nepadarė, buvo persikelta į parapijos salę. Čia patį sunkiausią darbą, būtent – programos vadovė, atliko Lyn Burton, nes po pamaldų atsipalaidavusi, vietas prie stalų besirinkdama, publika užė ir šurmuliavo. Publiką nutildžius, msgr. Francis padėjo visiems svečiams, o ypatingai vyskupui už dalyvavimą. Netrukus vysk. Ricard palaimino vaišių stalus ir puota prasidėjo. Beje, kaip pas mus įprasta, nuo ilgų stalų, sustatytų prie virtuvės, svečiai valgė į lėkštes krovėsi ir nešėsi patys. Nuo tos pareigos nebuvo išskirtas nė vyskupas. Vaisėms baigiantis, LB valdybos vicepirm. Algirdas Nakas keliais žodžiais pasveikino sukaktuvininką msgr.

Francis ir ta pačia proga padėkojo vysk. Ricard, kad jis mums davė tokį gerą ganytoją. O LB pirmininkė Elena Žebertavičienė atnešė savo pačios keptą tortą – „Šakotį“.

Meninę dalį atliko du chorai – pirma lietuvių, po to lenkų. Abiejuose maždaug po tuziną dainininkų.

Šiai klebono šventei ruošiantis buvo kalbama, kad dalyvaušią du šimtai žmonių. Nors sunku buvo tikėti, bet spūstis bažnytelėje abejones prislopino. Tikrą teisybę sužinojau kitą dieną paskambinęs profesionali, vaišių gamintojai Jadvygai, kuriai mokama tiek ir tiek „už lėkštelę“. Ir ką gi? Dalyvavo 209 žmonės! Tokio svečiais gausaus pokylio ar kitokio pobūdžio renginio čia jau ilgai reikės laukti, jei išvis...

Msgr. Francis Szczykutowicz, gyvuokite!

HARTFORD, CT

Motinos diena

DANUTĖ GRAJAUSKIENĖ

Gegužės 11 dieną Hartford lietuvių parapijoje, Šv. Trejybės bažnyčioje ir salėje šventėm Motinos dieną. Buvo tikrai ypatinga diena, nes prie minėjimo prisidėjo ir vaikų Pirmoji Komunija, kuri paprastai būna per angliškas Mišias. Kadangi dauguma vaikų buvo lietuviukai, tai išskilmės vyko per 9 val. lietuviškas Mišias. Komuniją priėmė 8 vaikai, tarp jų: Gabrielė Bagdonaitė, D. Kelminskas, Rūta Martišauskaitė, Arnas Naujalis ir Greta Pečekaitė. Vaikai atrodė kaip angeliukai, ypač mergaitės su baltom suknelėm ir nuometais – kaip mažos jaunamartės. Tie patys vaikai po Mišių atliko programą – šį kartą jau kaip šeštadieninės mokyklos „Atgimimo“ mokinukai. Programą gražiai vedė mokytoja Bagdonienė, o po programos vaikučiai įteikė dovanėles savo mamytėms. Dauguma jų neliko vaisėms salėje, skubėjo į namus, kur jų laukė kiti pokyliai ir dovanos. Ačiū mokytojoms ir mokinukams.

Įeinant į salę motinoms gėles

dalino valdybos narės K. Šerkšnienė ir Onutė Aliejūnienė. Salė prisirinko pilna, vien motinoms išdalinta apie 50 raudonų gvazdikų. Minėjimą vedė Hartford LB pirmininkas V. Kogelis, kuris, kaip visada, „dėvėjo“ ne vieną kepurę – nuo mikrofono pritaikymo – tai aukštyn, tai žemyn, juk priklausau nuo kalbėtojo ūgio, iki kavos puodo pripildymo ir apskaičiavimo, kiek tos kavos puodukų reikės. Minėjimas prasidėjo su ses. M. Louise sveikiniamu vaikams. Ji labai draugiškai koordinuoja lietuvišką ir anglišką programą dalį.

Po vaikų programos visi buvo kviečiami prie bufeto – dauguma pasninkavo nuo praėjusio vakaro, tad tuoj susidarė ilga eilė išalkusiųjų. Buvo lietuviško maisto, daugybė pyragų, kavos, torto vaikams ir šaltų gėrimų. Visko užteko ir dar liko. Mišios buvo 9 val. r., o paskutiniai svečiai skirstėsi prieš vidudienį. Vėliau seselė pranešė, kad viskas pasisekė, visi liko patenkinti. Parapijos klebonas į surengtą šventę neatėjo, mat jo laikomos Mišios sutapo su minėjimo laiku.

LIETUVOS SAVAITĖ

ANDRIUS NAVICKAS

Dar kartą apie kaimo mokyklas

Mokytojai nebestreikuoja, Vyriausybė sugebėjo atrasti lėšų didesniems pedagogų atlyginimams, naujasis švietimo ir mokslo ministras, neabejojau, bus daug diplomatiškesnis ir kantresnis. Galėtume ploti rankomis. Tačiau sunku atsikratyti įspūdžio, kad švietimo sistemos problemos buvo ne išspręstos, o nustumtos iš dėmesio centro į pakraštį. Į gaisravietę išpiltas kibiras vandens, ir dabar paprasčiausiai laukiama rinkimų, viliantis, kad iki jų problemų dūmai nebe-grauš akių, jog jau kitai Vyriausybei teks grumtis su susikaupusia švietimo sistemoje bėdų našta. Problemų, deja, nuolat daugėja, ir jų vaisiai bus labai kartūs visai visuomenei.

Pavyzdžiui, vis labiau aižėjantis mokyklų tinklas. Jau ne pirmus metus vykdoma esančio mokyklų tinklo pertvarka. Nekelia abejonių, jog labai svarbu kruopščiai ištirti dabartinę padėtį, įvertinti dabartines tendencijas. Tačiau iš tikrųjų vyksta ne tiek pertvarka, kiek sistemingas kaimo mokyklų naikinimas.

Dar praėjusiais metais Seimo narė Rima Baškienė atkreipė dėmesį į gąsdinančius skaičius. 2000 metais Lietuvoje buvo 1,568 kaimo mokyklos, 2006 metais jų skaičius sumažėjo daugiau nei trigubai ir toliau jos uždaromos. Deja, kaip jau įprasta, problema buvo įvardyta, nuaidėjo žiniasklaidos priemonėse, o kaimo mokyklų naikinimo vėjus nė kiek nesulėtėjo.

Pateikiami uždarymo motyvai

gana svarūs – kaimo vietovėse maži vaikai, nedidelės kaimo mokyklas, didėjant komunalinių paslaugų kainoms, išlaikyti sunku, be to, labai trūksta mokytojų. Dar pridėkime, kad dauguma kaimo mokyklų įsikūrusios verslui patraukliose vietose, ir nebestebins, kaip lengvai vietos politikai pakelia ranką už esą protingesnę mokyklų tinklo sutvarkymą.

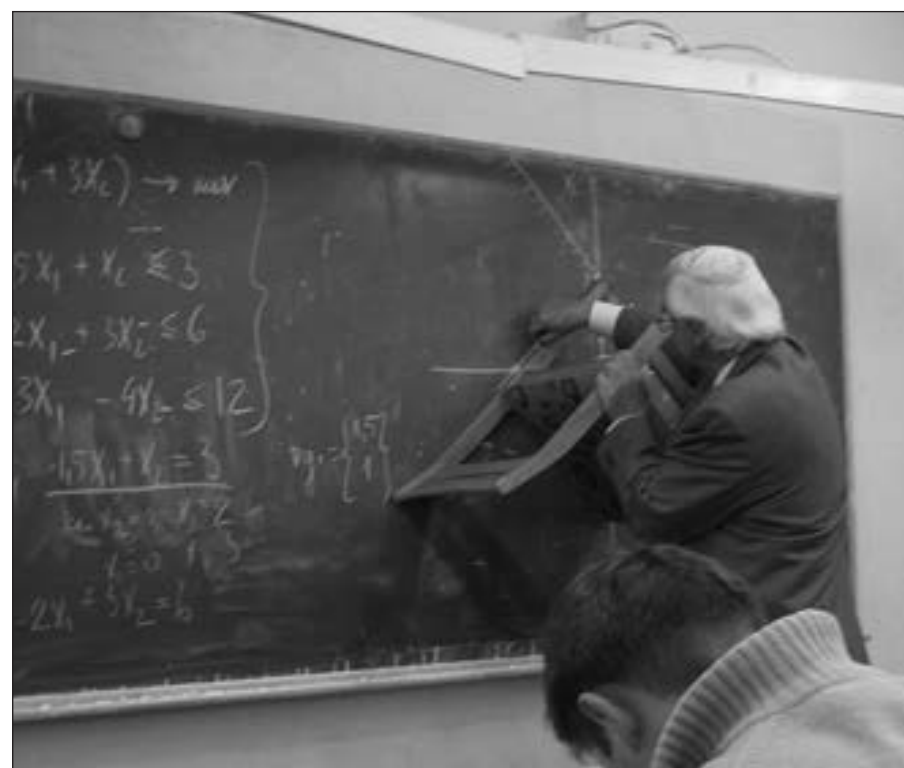
Uždaryti mokyklą – lengviausia. Be to, dar galima miesto ar rajono biudžetui uždirbti šiek tiek pinigų. Tačiau niekaip negaliu sutikti su tais visožniais specialistais, kuriems mokykla tėra konkrečias paslaugas teikianti įmonė. Tiek mieste, tiek kaime mokykla, be kita ko, yra svarbus kultūros židinys, bendruomenės dvasinio gyvenimo centras. Todėl absurdiška, kalbant apie mokyklas, taikyti vien ekonominio naudingumo matą. Labai nesunku nuslysti į aklavietę, paskelbiant, pavyzdžiui, jog lygiai taip pat neverta gydyti pagyvenusius žmones ar sunkius ligonius, kurių gydymui reikalingos didelės sąnaudos. Neprotinga rūpintis tais, kurie nebesugeba pasirūpinti savimi. Verčiau kaip nors jais atsikratyti.

Deja, bet netrūksta ekonomistų ir politikų, kurie mąsto taip, tarsi ne ekonominė sistema turėtų tarnauti žmogui, bet žmogus – sistemai.

Tikrai nemanau, kad mokyklų tinklas neturi būti pertvarkomas. Emigracija Lietuvos viduje, taip pat skalsesnio duonos kėsnio paieškos

užsienyje, nauji reikalavimai švietimo įstaigoms, pagaliau skaudus mokytojų trūkumas – visa tai skatina ieškoti kūrybingų sprendimų. Tačiau uždaryti mokyklą kur kas lengviau, nei įsteigti naują. Svarbu žvelgti ne tik į trumpalaikę, bet ir į ilgalaikę ateitį. Skaičiuoti ne tik tai, kiek kainuoja išlaikyti apytuštę kaimo mokyklą, bet ir įvertinti visas jos atliekamas funkcijas, vietos bendruomenės nuomonę, tolesnės raidos ateitį. Priešingu atveju vis beviltiškiau sūsimės ydingame rate: kaimo mokyklos uždaromos, nes mažėja gyventojų, o jas uždarius kaimą palieka paskutiniai jauni žmonės.

Apie kokią tolydžią regionų raidą galima kalbėti, kai jau yra rajonų, kur planuojama uždaryti visas kaimo mokyklas, bibliotekas, dar išlikusias kitas kultūros įstaigas. Patys kuriame dvasinės dykumos getus ir stebimės, kodėl visi, kas tik gali, iš jų bėga. Kuriami skambūs projektai, kuriuose žadama atgaivinti Lietuvos kaimą, stiprinti kaimo bendruomenes.

Deja, bet netrūksta ekonomistų ir politikų, kurie mąsto taip, tarsi ne ekonominė sistema turėtų tarnauti žmogui, bet žmogus – sistemai.

Tačiau iš tiesų dažniausiai net nesugebama išsiklausyti į vietos bendruomenių argumentus, lūkesčius. Mokyklų tinklo pertvarkos sprendimai paprastai nesubrandinami vietose, bet yra „nuleidžiami iš viršaus“, ir tada bandoma visomis priemonėmis nutildyti priešininkus. To padarins – vis labiau stiprėjantis atotrūkis tarp visuomenės ir politinės valdžios, didėjantis nusivylimas valstybe ir nykstanti visais laikais mūsų tautą gavinusi provincija.

Prieš kurį laiką Lietuvos premjeras žurnalistams tvirtai pareiškė: „Pinigų Kauno sporto arenai Vyriausybė atras. Kiek reikės, tiek atras.“ Tikiu, kad taip ir bus, juk tai – ne kaimo mokyklos, kurioms pinigų niekaip neįmanoma atrasti. Krepšinio varžybas premjeras aplanko kur kas dažniau nei kaimo mokyklas.

Na, bet svarbu, kad niekas nestreikuoja, Vyriausybė skelbia optimistines ataskaitas. O po rinkimų – kad ir tvanas...

Įteiktos Nacionalinės pažangos premijos

Atkelta iš 1 psl.

J. Marcinkevičius, pakviestas atsiimti premijos, ištarė vos kelis žodžius – dėl didelio susijaudinimo poetui prireikė medikų pagalbos. Kaip praneša LNK televizija, poetas jaučiasi gerai.

Mokslo pažangos premija už puslaidininkų fizikos plėtojimą įteikta ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje garsiems mokslininkams akademikui, profesoriui, habilituotam daktarui Jurui Požėlai ir profesoriui, habilituotam daktarui Artūriui Žukauskui.

Už ultragarsinių matavimo ir diagnostikos technologijų sukūrimą bei proveržį į Europos mokslinių tyrimų ir taikymo erdves partnerystės pažangos premija apdovanotas profesorius, habilituotas daktaras Rymanas Jonas Kažys.

Nacionalinės pažangos premijos nuo šių metų pripažįstamos valstybi-

nės reikšmės apdovanojimais ir yra neapmokestintos gyventojų pajamų mokesčiu.

Atsižvelgdamas į Nobelio premijos darbo principus, šiemet NPP komitetas iš esmės pakeitė darbų vertinimo ir premijavimo tvarką. NPP komitete nuspręsta, jog pretendentai į premijas ir jų pateikta medžiaga bus slapti. Todėl per iškilmes buvo paskelbti tik premijų laureatai.

Lietuviškosios Nobelio premijos teikimo iškilmes Lietuvos himnu pradėjo tarptautiniuose konkursuose laurus skinanti vokalinė grupė KIVI. Po universiteto skliautais dainavo Aistė Smilgevičiūtė su Roku Radzevičiumi, pasirodė naujai užgimęs Lino Adomaičio ir Eurikos Masytės duetas, iškilmes užbaigė kylanti operos žvaigždė Joana Gedmintaitė. Dainininkams akomponavo Modesto Pitrenė vadovaujamas Kauno miesto simfoninis orkestras.

Lietuviai Islandijoje džiaugiasi noru burtis

Vilnius, gegužės 19 d. (lietuviams.com) – Gegužės 17 dieną įvyko pirmasis Islandijoje gyvenančių lietuvių bendruomenės susirinkimas, kuriame dalyvavo daugiau nei 60 tautiečių. Organizatoriai sako, jog ypatingai džiugu, kad susirinkime dalyvavo ir keletas islandų. Susitikimo metu buvo išrinkta bendruomenės pirmininkė. Ja tapo Inga Minelgaitė. Taip pat buvo išrinkta ir 10 tarybos narių. Ši taryba išrinkta laikinam 3 mėnesių laikotarpiui, po kurio ilgalaikiam darbui bus patvirtinti aktyviausi tarybos nariai.

Susirinkimo organizatoriai buvo maloniai nustebinti susirinkusiųjų gausa ir aktyvumu pristatant įvairiausius sumanymus bendruomenės veiklai. Susirinkime buvo aptarta daug klausimų: bendruomenės centro vizija, kultūra, vaikų ir suaugusiųjų švietimas, sportas, bendruomenės metraščių, tradicijų puoselėjimas, laisvalaikio praleidimas kartu ir kita.

Taip pat buvo aptartos narių pareigos ir teisės, artimiausi renginiai ir ambasadorės Danijos karalystėje ir

Islandijos Respublikoje sutikimas. Bendruomenė aptarė ir kitus svarbius klausimus: bendruomenės tinklalapio kūrimas, teisiniai dalykai ir kt.

Bendruomenės įkūrėjai džiaugėsi, jog žinia apie lietuvių – islandų bendruomenės kūrimą sulaukė didelio dėmesio Islandijos spaudoje. Nemažai oficialių asmenų ir eilinių piliečių atsiuntė sveikinimus bendruomenės pirmininkei, išreikšdami paramą bendruomenės pristatomiems sumanymams ir linkėdami sėkmės.

Islandijoje gyvenantys lietuviai yra įkūrę savo internetinę svetainę. Jos adresas www.islanderas.org.

Bendruomenės pirmininkė visus Islandijos lietuvius, kurie dėl kažkokių priežasčių negalėjo dalyvauti šiame susirinkime, prisijungti prie organizacijos.

Inga Minelgaitė paminėjo, kad susirinkimo organizatoriams buvo labai svarbu sužinoti, ar yra daugiau lietuvių, norinčių burtis į bendruomenę ir kartu įgyvendinti įvairius sumanymus.

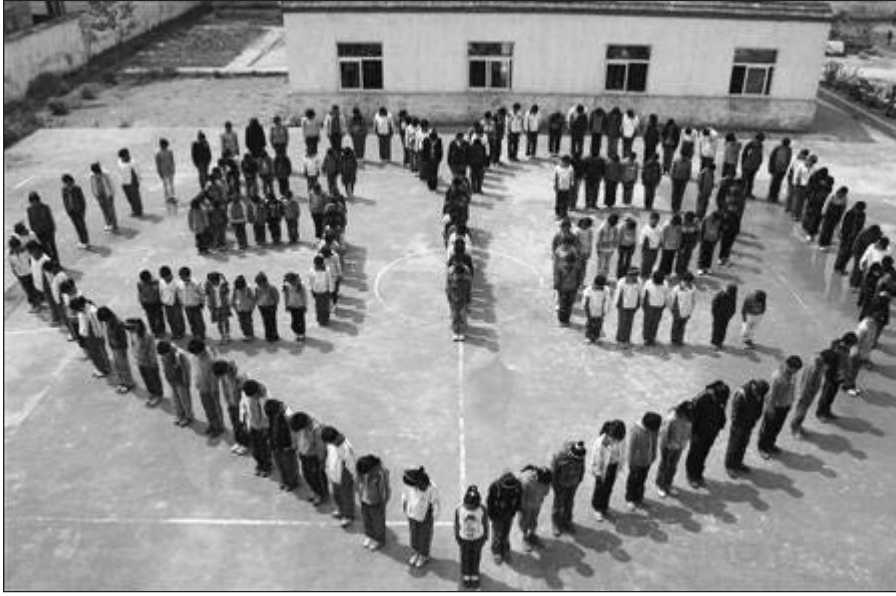

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Kinijoje prasidėjo gedulas dėl žemės drebėjimo aukų

Jiangsu provincijoje pradinės mokyklos mokiniai tylos minute pagerbia žemės drebėjimo aukas.

Beijing, gegužės 19 d. (AFP-BNS) – Kinijoje pirmadienį prasidėjęs tris dienas trukšiantis gedulas dėl žemės drebėjimo aukų, iki pusės stiebo buvo nuleistos vėliavos ir atšaukti visi kultūriniai ir pramoginiai renginiai.

Praėjus lygiai savaitei po stichinės nelaimės, kuri šalies pietvakariuose pareikalavo dešimčių tūkstančių žmonių gyvybių, kareiviai auštant Beijing Tiananmenio aikštėje atliko kasdienę vėliavos pakėlimo ceremoniją, bet paskui nuleido ją iki pusės stiebo. Tokios scenos kartojosi visoje šalyje. Visos nacionalinės vėliavos šalies teritorijoje ir Kinijos diplomatiniuose misijose užsienyje iki pusės stiebo bus nuleistos nuo pirmadienio ryto iki trečiadienio vakaro. Beijing olimpiados deglo, kuris nešamas per Kiniją, kelionė taip pat sustabdyta trims dienoms.

Patvirtintų mirties atvejų skaičius pirmadienį padidėjo iki 34 tūkst., pranešė vyriausybė, kuri anksčiau sa-

kė, kad galutinis drebėjimo aukų skaičius gali pasiekti 50 tūkstančių.

Gelbėjimo operacijoms nelaimės zonoje stulskta daugiau kaip 113 tūkst. kinų kareivių ir ginkluotų policininkų. Manoma, kad po griuvėsiais dar yra maždaug 9,5 tūkst. žmonių, o maždaug 4,8 mln. gyventojų per drebėjimą neteko namų. Kai kuriuose labiausiai nukentėjusiuose rajonuose su žemės paviršiumi buvo suslyginti ištisi miesteliai.

Pietvakarių Kinijoje anksti sekmdienį įvyko pakartotinis žemės drebėjimas, kurio metu žuvo mažiausiai 3 žmonės. Dar daugiau kaip 50 žmonių per 6 balų stiprumo požeminį smūgį Džiangjou miestelyje buvo sužeisti. Kinijos pietvakariuose per pastarąsias 3 dienas žemės nuošliaužos palaidojo daugiau kaip 200 gelbėtojų, kurie remontavo per žemės drebėjimą sugadintus kelius, pranešė valstybinė žiniasklaida. Pranešime nenurodoma, ar tie po nuošliaužomis atsідūrę darbuotojai yra gyvi.

Dubline vyksta konferencija dėl kasetinių bombų uždraudimo

Dublinas, gegužės 19 d. (AFP-BNS) – Dubline pirmadienį prasidėjo 12 dienų trukšiantis konferencija dėl kasetinių bombų uždraudimo, kuriam pritaria daugiau kaip 100 pasaulio valstybių.

Į Airijos sostinę suvažiavo pasiuntiniai iš maždaug 100 šalių, o aktyvistai sako, kad dėl pasaulinio draudimo galima susitarti „dabar arba niekada“. Tačiau kelios šalys, kurios gamina ar naudoja kasetines bombas, konkrečiai – JAV, Kinija, Rusija, Indija, Pakistanas ir Izraelis, nepitaria tokios sutarties pasirašymui. Šios šalys teigia, kad kasetinės bombos būtinos kai kuriems kovos uždaviniam spręsti. Jų atstovai nedalyvauja konferencijoje.

Kai kurios valstybės, dalyvaujančios šio forumo darbe, ketina padaryti sutarties pataisas. Tai – Britanija, Danija, Prancūzija, Vokietija, Japonija, Nyderlandai, Švedija ir Šveicarija.

Derybų, vykstančių Dublino stadione „Croke Park Gaelic“, tikslas yra pasiekti susitarimą, kuriuo jį pasirašiusioms šalims būtų visiškai už-

drausta naudoti, gaminti ir kaupti kasetines bombas.

Organizacijų grupės „Cluster Munitions Coalition“ (CMC) vadovė Grethe Ostern sakė, kad toks susitarimas būtinas norint išvengti tolesnių kančių. „Vyriausybės apie kasetinių bombų pavojus kalbėjo daug metų. Tolesnis delsimas reiškia tolesnius paprastų žmonių sužeidimus ir mirties atvejus. Turime puikią progą Dubline uždrausti kasetines bombas“, – sakė ji.

Popiežius Benediktas XVI per savo vizitą į Genują savaitgalį irgi paragino uždrausti naudoti kasetines bombas.

Humanitarinės organizacijos atkreipia dėmesį, kad kasetinės bombos dar didelę žalą taikiems gyventojams. Kasetinius šaudmenis sudaro išmušimo užtaisas ir šimtai sprogių mažų kovinių dalių, kurios pasklinda po didelę teritoriją. Anaiptol ne visos jos susprogsta nuo smūgio. Neretai jos išlieka kovinės būklės daug metų, keldamos grėsmę taikiems gyventojams.

EUROPA

VARŠUVA

Birželio pabaigoje į Afganistaną turi atskristi pirmieji lenkų sraigtasparniai – 4 koviniai rusų gamybos Mi-24 ir 4 transportiniai Mi-17, pranešė lenkų radijas. Tai lenkų karių labiausiai laukiama ginkluotė Afganistane, kadangi sraigtasparniai gerokai palengvins tarnybą, be to, lenkai nebus priklausomi nuo amerikiečių. Sraigtasparniams aptarnauti lenkų būrys šioje šalyje bus padidintas nuo 1,200 iki 1,600 žmonių.

BERLYNAS

Dalai Lama pirmadienį susitiko su Vokietijos vystymo ministre Heidemarie Wiecek-Zeul, nors dėl šio susitikimo Kinija pareiškė protestą. H. Wiecek-Zeul sakė, kad jiedu per susitikimą Berlyne aptarė Tibetą ir jo ryšius su Kinija klausimus. „Pabrėžiau, koks svarbus gali būti taikus dialogas su Kinija“, – sakė ji, pakartodama Berlyno reikalavimus surengti tiesiogines Tibeto atstovų ir Beijing derybas. Kol kas tai aukščiausio lygio politinis susitikimas per dabartinę Dalai Lamos kelionę Vakaruose, kuri po kovo mėnesio neramumų Lhasoje turėtų išlaikyti į Tibetą nukreiptą dėmesį. 1989 m. Nobelio taikos premijos laureatas savo kelionę po 5 valstybes praėjusią savaitę pradėjo Frankfurte, griežtai kritikuodamas Kinijos veiksmus prieš tibetiečių protestuotojus.

AZIJA

SINGAPŪRAS

Myanmar pirmadienį per regioninį susitikimą Singapūre sutiko leisti kaimyninėms Pietryčių Azijos šalims koordinuoti užsienio pagalbą nuo viesulo nukentėjusiems gyventojams, sakė Singapūro užsienio reikalų ministras George Yeo. Myanmar vyriausybė apskaičiavo, kad viesulo padaryti nuostoliai viršija 10 mlrd. JAV dolerių (22 mlrd. litų), sakė G. Yeo. Jis kalbėjo po susitikimo su kolegomis iš Pietryčių Azijos valstybių

susivienijimo (ASEAN), tarp kurių buvo ir Myanmar užsienio reikalų ministras Nyan Winas.

JAV

WASHINGTON

JAV įvedė draudimus trim Baltarusijos įmonėms, susijusioms su valstybine įmone „Belneftchim“, kuriai Amerika, reikalaujanti paleisti respublikoje esančius „politinius kalinius“, jau anksčiau buvo pritaikiusi sankcijas. Minskas šias priemones vadina atsakymu į jo raginimą pradėti dialogą su Vakarais. JAV ir Europos Sąjunga (ES) jau senokai draudžia Baltarusijos vadovui Aleksandr Lukašenka įvažiuoti į jų teritoriją, kaltindamos jį demokratijos slopinimu. A. Lukašenka ragino ES nesekti JAV pavyzdžiu ir neįvesti ekonominių sankcijų ir užsiminė, kad tranzitinė Baltarusija gali padaryti taip, jog europiečiai nepasieks dalies Rusijos energijos šaltinių.

CENTRINĖ AMERIKA

SANTO DOMINGAS

Dominikos Respublikos prezidentas Leonel Fernandez laikomas penktadienį vykusių rinkimų nugalėtoju ir vadovaus šaliai trečią kadenciją, pranešė Centrinė rinkimų komisija. Suskaičiavus daugiau kaip 62 proc. biuletenių pažangus liberalas L. Fernandez, pelnęs 53,22 proc. rinkėjų palankumą, akivaizdžiai lenkia savo pagrindinį varžovą socialdemokratinės Dominikos revoliucinės partijos (DRP) kandidatą Miguel Vargas, už kurį balsavo 41,10 proc. rinkimuose dalyvavusių piliečių. New York mokslus baigęs L. Fernandez, pažangus liberalas, 9 mln. gyventojų turinčią šalį valdė 1996-2000 ir 2004-2008 metais.

AFRIKA

ŠARM EL ŠEICHAS

JAV prezidentas George W. Bush sekmdienį paragino visas Artimųjų Rytų valstybes liautis vykdyti represijas prieš savo žmones ir paleisti visus politinius kalinius. Ragindamas regiono vadovus imtis veiksmų, G. W. Bush sakė: „Atėjo laikas šalims visuose Artimuosiuose Rytuose su savo žmonėmis elgtis oriai ir pagarbiai, nes jie to nusipelnė“

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Trucking</p> <p>Krovinių parvežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.</p>	

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Žydų valstybei – 60 metų

Aleksas Vitkus

Nr. 1

Kai prieš dešimt metų Izraelis iškilmingai šventė savo valstybės 50-ies metų sukaktį, daugiau susidomėjau ir visa žydų tautos istorija, po kiek laiko „Drauge“ paskelbiau gana ilgą, gal ir išsamų, keliolikos atkarpų straipsnį „Nuo Abraomo iki Clinton“, kuriame gana kritiškai pareiškiau kelias savo mintis apie Amerikos prezidento (1945–1953) Truman tariamą šališkumą bandant spręsti Izraelio valstybės atsiradimą.

Ten rašiau, kad prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui anglai kurstė arabus sukilti prieš Otomanų imperiją, žadėdami jiems po karo leisti sukurti didelę arabų valstybę. XX a. pradžioje arabai išgyveno, kaip ir dauguma Europos tautų, tautinį atgimimą, tikėdamiesi sukurti savo nepriklausomas valstybes. Kai karui baigiantis anglai labiau palinko į žydų pusę, arabai pasijuto apgauti. Anglijos užsienio reikalų ministras Arthur Balfour savo 1917 m. lapkričio 2 d. notoje rašė, kad „Anglijos vyriausybė žiūrės teigiamai į žydų valstybės atstatymą Palestinoje“. Toji nota istorijoje tapo žinoma kaip Balfour deklaracija. Anglai iš tuometinės Tautų sąjungos gavo laikiną mandatą valdyti iki tol Otomanų imperijai priklausiusią Palestiną, kurioje, baigiantis karui, ši 750,000 gyventojų tik 10 proc. buvo žydai.

Padedant žydų zionistų judėjimui, prasidėjo vis labiau auganti žydų imigracija į Palestiną. Tuomet ten kildavo dažni neramumai, riaušės ir didelio masto kruvini sukilimai. 1936 m. Anglija pagaliau suprato, kad mandatinis valdymas neveikia ir pasiūlė Palestiną padalinti į dvi valstybes. Arabai su tuo nesutiko, pradėjo kovoti ne tik su žydais, bet ir prieš anglus. Tuo tarpu žydai, siekdami apsiginti prieš arabus, įkūrė savo karinę pagrindžio organizaciją – Haganah. Anglai, numatydami artėjantį karą ir suprasdami jam taip reikalingos naftos poreikį, stengėsi raminti arabus varžant jų taip nekenčiamą žydų imigraciją. Tačiau zionistų kurstomi ir bėgdami nuo Hitlerio persekiojimų, žydai vėl pradėjo, nors ir nelegaliai, tūkstančiais vykti į Palestiną. Pvz., vien 1935 m. į Palestiną įvažiavo 62,000 žydų. Hitlerio pradėtas Europos žydų naikinimas pagaliau įtikino Amerikos žydus, jog Palestinoje reikia įkurti žydų valstybę. Todėl jau 1944 m. buvo įkurta Irgun Zvai Leumi grupė, vadovaujama būsimo Izraelio premjero Menachim Begin, kuri turėjo ginklu ir teroristiniais veiksmais „išprašyti“ anglus iš Palestinos. 1946 m. ta grupė susprog-

dino King David viešbutį Jeruzalėje, kur žuvo beveik šimtas žmonių.

Pasaulinio karo nuvarginti anglai nutarė trauktis iš Palestinos. Naujoji Attlee vyriausybė pranešė, kad savo mandatą Palestinoje jie baigs 1948 m. gegužės 14 d., kraštą valdyti atiduodami Jungtinėms Tautoms. Anglams Truman atrodė esąs „prozionistas“. Ir kai Truman 1946 m. pasiūlė, kad anglai į Palestiną įleisti 100,000 žydų, Anglijos užsienio reikalų ministras Ernest Bevin tai pavadino netašytu Truman bandymu ieškoti balsų tarp Amerikos žydų. Tame pereinamajame laikotarpyje anglai valdžią davė kiekvienai atskirai vietoje susiorganizavusiai žydų ar arabų grupei. Tarp tų grupių tuojau kilo nesutarimai, ir visame krašte prasi-dėjo aštrios, nesibaigiančios kovos.

Šiaip taip iš prezidento Truman išgavę neoficialų pritarimą, Palestinos žydų politikai 1948 metų gegužės 14 dieną paskelbė savo nepriklausomą valstybę. Nieko nelaukdama Amerika tuojau pat pripažino naująją valstybę *de facto*. Tuomet ir aš „Drauge“ skaitytojų sarkastiškai paklausiau: „Ar prisimenate, kiek laiko Amerikai užtruko pripažinti abi Lietuvos nepriklausomybes, skelbtas 1918 ir 1990 metais?“ Abiem atvejais praėjo ne minutės ar valandos, bet daugiau kaip metai. Gal todėl ir ši straipsnį galėčiau net pavadinti „Vie-nuolika minučių pripažįstant Izraelį“. Bet apie tai vėliau.

Praėjo dešimt metų, ir štai Izraelis ir vėl rengiasi švęsti savo valstybės šį kartą jau 60-ies metų sukūrimo sukaktį. Ta proga pavarčiau kai kuriuos prez. Truman ir jo bendražygių atsiminimus, kurie man kiek kitaip nušvietė jo tokį neįprastai greitą Izraelio valstybės pripažinimą.

Artėjo 1948 metų Amerikos prezidentiniai rinkimai. Buvo pranašaujama, kad Truman rinkimus pralaimės respublikonų kandidatui Thomas E. Dewey. Truman tuomet buvo užverstas prašymais ir net krūva perspėjimų pripažinti Izraelio valstybę. Į jį kreipėsi ir zionistai, ir prieš Zioną nusistačiusieji, ir visokio plauko demokratai, rūpindamiesi ateinančių rinkimų rezultatais.

Kartą gavęs daugybę prašymų iš žydų, Truman griebė degtuką, norėdamas visus tuos laiškus sudeginti, bet, žinodamas žydų biblinę istoriją, suprato ir atjautė holokauste nukentėjusius milijonus žydų, kurie uždarė įvairiose Europos pabėgėlių stovyklose vis dar laukė savo likimo sprendimo.

Bus daugiau.

LYDI ŠVENTADIENIS

Švenčiausioji Trejybė

Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepažūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Dievas gi nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį pasmerktų, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas. Kas jį tiki, tas nebus pasmerktas, o kas netiki, jau yra nuteistas už tai, kad netiki viengimiu Dievo Sūnumi.

(A – Sekmadienio Evangelija pagal Joną 3, 16-18).

Spindinti Paslaptis (Mons. Adolfo Grušo pamąstymas)

Minint Švenčiausiosios Trejybės iškilme, evangelistas Jonas kviečia mus žvelgti į Jėzų, į Jo tapimą žmogumi, į Jo gyvenimą ir ypač į Jo kryžių. Kaip tik apie tai ir kalba Išganytojas, susitikęs su Nikodemu: Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų. Kryžius, ant kurio aukojasi Sūnus, parodo stebinančią, gilią ir kupiną malonės Tėvo meilę.

Evangelistas Jonas labai dažnai žodį „duoti“ vartoja, norėdamas pasakoti apie dovaną. Tėvas žmogui padovanojo savo Sūnų, atidavė Jį visam pasauliui, atsiuntė tam, kad pasaulį išgelbėtų, o ne kad nuteistų. Deja, ši dangaus dovana nesulaiko žmogaus nuo dvasinės krizės. Tėvas, atiduodamas Sūnų, drauge suteikė žmogui ir laisvę tą dovaną priimti arba atmeti. Apaštalo Jono požiūriu tai nėra kažkas, ką Dievas atideda iki laikų pabaigos, bet dabartinė žmogiškos istorijos tikrovė. Teisia iš tiesų ne Dievas, bet pats žmogus savo elgesiu paskelbia sau nuosprendį. Atsisakydamas ar pripažindamas savo meilę Jėzui, žmogus sau kuria šviesą ar tamsybes. Tuo tarpu pripažinti ir priimti Dievo dovaną mūsų gyvenime mes galime tada, kai atsiveriam Meilei, o tai reiškia – Šventajai Dvasiai.

Nepaisant tos svarbos, kurią Švenčiausioji Trejybė turi krikščioniškame tikėjime, ne kartą susidaro įspūdis, kad krikščionims tai ne daugiau kaip privaloma tikėti tiesa, visiškai nesuprantama paslaptis, kurios net neverta mėginti sau atskleisti. Iš tiesų, taip galvodami, mes

atsisakome pažinti ir suprasti patys save. Taip, kalbant apie Švenčiausiąją Trejybę, neišvengiamai susiduriame su paslaptimi, tačiau tai yra spindinti paslaptis. Norint suvokti tikėjimo tiesą apie Švenčiausiąją Trejybę, reikia ne vien tylos, bet ir nuostabos bei džiaugsmo, nes iš vienos pusės kalbame apie nepasiekiamą tikrovę, kuri pranoksta visus mūsų sugebėjimus, tačiau drauge tai šviesi tikrovė, kuri nušviečia patį žmogų.

Pažindami Tėvą, Sūnų ir Šventąją Dvasią, mes matome Dievą, kuris save išreiškia meilės bendravimu tarp Trejybės Asmenų. Savo prigimtį, kurios žmogus nebūtų galėjęs suvokti, jei pats Jėzus apie tai nebūtų pasakęs, Dievas apreiskia per bendravimą: bendravimą savyje ir bendravimą su žmogumi. Kaip tik tai sudaro krikščionišką Dievo sampratą, ir kaip tik čia žmogus randa tikriausią paaiškinimą apie save patį. Žmogus nepakeliamai ilgisi bendravimo, solidarumo, užuojautos, visa tai jam reikalinga, norint gyventi ir augti, kartais tos atjautos ir artumo norisi labiau, nei oro, kuriuo kvėpuojame. Tik Švenčiausiosios Trejybės šviesoje šis ilgesys atskleidžia savo gelmes: esame sukurti susitikimui, bendravimui ir meilei, nes esame „Dievo paveikslas“, o Dievas, kaip Jis pats mums leidžia suprasti per Išganytoją, yra meilės bendrystė. Būti drauge su Dievu, su kitais žmonėmis ir su pačiais savimi Šventosios Dvasios šviesoje reiškia pajusti savyje Švenčiausiosios Trejybės atspindį.

Pagal „Vatikano radiją“ parengė
N. Šmerauskas

Vilniaus – Europos kultūros sostinės 2009 reklama Londone

Būsimojo Lietuvos turizmo informacijos centro (TIC) Londone patalpų langus papuošė Vilniaus – Europos kultūros sostinės 2009 reklama. Ši reklama TIC languose bus iki kitų

metų pabaigos.

„Šis TIC Londone projektas – ambasadoriaus Vygardo Ušacko idėja. Jis pasiūlė išnaudoti šalia naujojo LR Ambasados **Nukelta į 11 psl.**

„Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009 m.“ reklama Londone.

TIC nuotr.

JUOZAPĖLIS

Dokumentinė apysaka – apie meilę, kovą ir žūtį
bunkerių tamsoje

EUGENIJUS IGNATAVIČIUS

Nr. 28

Minimas raporte jų dezertyravimas net du kartus, pagrįstas ne vien nepasitikėjimu STIRNA ar AUDRONIO pašalinimu iš pareigų, kai jo įsakymu (pakišo dezinformaciją MGB) buvo sušaudyta keletas nekaltų žmonių, bet gali būti motyvuojamas ir jų intymiu gyvenimu. Viename bunkerio tarp kitų vyrų gyventi vedybinį gyvenimą neleidžia partizanų statusas. Gal dėl to ir sąžiningasis DAUKANTAS įsisenėjusių mirties nuosprendį STIRNAI panorą atnaujinti. Tačiau atsiskyrimas ar tremtis 1951 m. rudenį į Raseinių kraštą trunka neilgai. STIRNA, išleidusi ir suredągavusi keturis numerius laikraščio „Mano gimtinė“, sugrįžta į savųjų tarpą. Nes čia, kaip duonos, trūksta drąsaus ir daugelio vyrų mylimo VYTENIO (buvusio AUDRONIO) – ir ypač rašto žmonių, tokių kaip Stirna – dokumentų tvarkymui, o ypač jos medicininės pagalbos.

AUDRONIS – priešingybė žuvusiam poetui VYTENIUI, kaip skirtinga ir jų meilė. Jis, sprendžiant iš nuotraukų ir STIRNOS apibūdinimo – šiurkštoko, nuožmaus charakterio, egocentrikas, rūsčių veido bruožų ir dailaus kūno sudėjimo, temperamentingas, ūmaus būdo, mūšiuose pasižymėjęs narsa, smarkus vyras, vedantis paneles iš proto. Tačiau su Achilo kulnim – donžuanu polinkiais ir savybėmis. Nesaldi žemiškosios meilės duona, palyginus ją su žuvusio VYTENIO romantiška, pakiliais eilėraščiais lydima meile išlepintai STIRNAI, kuri pamilsta ne vienai dienai ar nakčiai. Tai galima išskaityti ir jos vieninteliu išlikusiam laiške, 1952 m. gegužės 16 d., paskutinį gyvenimo pavasarį rašytame AUDRONIUI. Jame išlieta jausmų maišatis ir vidiniai prieštaravimai, įsimylėjusios priekaištai ir prisipažinimai.

„Visą laiką tave laikiau vyru ir nemaniau, kad esi bailsys, net laiško neparašėi, manei, kad išprotėsiu, netgi liepei nieko nekalbėti. Juokingas tu, 'Audriau'. Dar nebuvo tokio vyro, dėl kurio aš galėčiau išprotėti, rodos, galėjai mane pažinti ir žinoti mano užsispyrimą. Aš visada ir visa širdimi kentėsiu dėl tokio vyro, kuris mylėdamas mane paaukojo savo jauną gyvenimą už tėvynę. (turėta omeny – V. Šniuolis–VYTENIS). Tik tada eisiu iš proto ir melsiuosi Dievui, kai žinosiu už ką. Bet už ką aš turiu gailėtis tokio, kuriam mano draugystė nereikalinga, ir kuris ją gali panaudoti blogais tikslais. Niekada. Tačiau kaip gali negailėti sūnaus–palaidūno, kuris stovi kelių kryžkelėje ir negali išsirinkti gyvenimui reikalingo kelio – tai tragiškiausia ir blogiausia. Juk aš mačiau, kaip tu pergyvenai, sau vienas, nieko man nepasakojai ir neprašėi mano patarimo, šitoks užsisklendimas ir nuleido tarp mudviejų vėsinančią uždangą. 'Audriau', tau reikėjo ištarti tik vieną šiltą žodį ir pas mus būtų sugrįžusi anksčiau dienų šiluma. Tačiau mudu abu buvome užsispyrę. Aš laukiau iš tavęs labiau mielesnio žodžio, tu buvai kietas, užsispyręs, galbūt ir aš paskutiniu laiku buvau tau ragana,

tačiau žinok, kad dėl to kaltas tik tu. Aš niekam nebuvau tokia bloga, kaip paskutiniu laiku tau, tačiau aš sirgau, buvo nusilpusios jėgos ir dėl to tapau nervinga, o tu viso to nematei. Dabar aš jaučiuosi neblogai, po tavo išėjimo kraujas daugiau nepasirodo, ar tu netikėtai sustabdei, ar viskas savaime apsiramino, kadangi čia šilta ir aš ne taip pavargstu.

Kai aš tave nugąsdinau, jog artinasi mano mirtis, tu tarsi numojęs ranka pagalvojai, jog su manimi toliau gyventi negalima ir nuo manęs pabėgai. Galbūt tu nežinai, kad manyje palikai pusę savęs, kad mes suartėjome. Aš, kaip medikė, negaliu šito paneigti ir jaučiu, jeigu kada nors turėsiu šeimą, tai mano vaikai gims panašūs į tave. Tu sakai, kad reikia viso to gailėtis, tačiau kodėl jau per vėlu?

'Audriau', tu niekada nelauk iš manęs nedraugiško poelgio, aš visada liksiu tavo pusėje. Man smagu, kad draugystę ne aš nutraukiau, o tu. Aš dėl to nesijaučiu niekuo kalta. Tačiau įsidėmėk mano patarimą, su niekuo nedraugauk, kadangi man daug kas tik dabar paaiškėjo – jeigu likimas leis mums kada nors susitikti su tavimi, tada papasakosiu.

Vis tiksliai kai kuriais klausimais tu labai naiviai galvoji. Man labai knieti paklausti, už kokią kainą tu mane pardavei RODRIGUI (V. Sankauskui), manei, kad aš greit pasiudosiu kito įtakai? Ne, paukštelė, kuri apdegė savo sparnelius, ugnies kitą kartą bijos. Be to, meile aš neprekiuju. Tačiau kam aš visa tai rašau, juk tu puikiai pažįsti mane, ir aš galiu tik palinkėti tau, kad rastum tokią pat žmoną, kuri būtų šitaip ištikiama.

Tavo daiktai tebėra pas mane, gali ir pats ateiti – pasidalintume. Aš nenoriu viską pasisavinti, be to, juk žinai, kur esu – aš kitų vietų neturiu. Ką tau atsiųsti, nežinau – būtų geriau, kad pats pasakytum. O jeigu bijai ateiti, tai parašyk laiškutį, aš kelnes susirasiu, o šitas gražinsiu tau, nes jos man per didelės. Tai, kas užsakyta kolchoze, dalinsimės per pusę. Pusę gali pasiimti sau, aš neprieštarauju. O kita pusė – tai jau mano. Pas mus pasklido gandai, kad jūsų krašte žuvo partizanų, todėl aš džiaugiuosi, jei tu tebesi gyvas, o už mirusį melščiausi.

(...)

Baigdama galiu palinkėti tik laimės ir Dievo palaimos tavo žygiuose. Melskis ir prašyk Jo malonės, kadangi ir pats matei, kad be Dievo palaimos mus lydėjo vien tik nelaimės. 'Audriau', tai mano žodžiai, būk rimtas ir nelakstyk pas merginas, daugiau gerbk save, kad kiti neūdytų kaip šunį. Žinok viena, kad likimas nedovanoja, jis netgi už mane gali tau atkeršyti, nors aš tau už viską atleidiu. Laikydama tave arčiau savęs, norėjau, kad tu atprastum nuo donžuaniško gyvenimo, kad ant tavo vaikų nekristų tėvų užtrauktas prakiekimas, nes gyvenimas nėra vien beprasmiškai nerami jūra.

Bus daugiau.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių
bei kitų skausmų gydymas

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

TURTINGOJI LIETUVA ŠELPIA SKURSTANČIĄ LIETUVIŠKĄ AMERIKĄ

Atkelta iš 3 psl. šeštadieninių lituanistinių mokyklų, kuriomis rūpinasi ar turėtų rūpintis JAV Bendruomenė. Bet kažkodėl paramos, atrodo, lengviau ieškoti kitoje Atlanto balos pusėje.

Tačiau yra ir kitokių pavyzdžių. Štai Čikagoje, Jaunimo centre, veikia Čikagos lituanistinė mokykla. Ją lanko beveik vien neseniai atvykusieji „trečiabangiai“ vaikai. Pernai mokykla buvo perpildyta, nebegalėjo priimti daugiau mokinių, nes trūko klasių, o greta – tuščios vienuolyno celės.

Tėvų komitetas suorganizavo talką: griovė mažų celių sienas, iš jų darė didesnes klases, dažė, tvarkė baldus, apšvietimą ir mokslo metus pradėjo keliose naujose klasėse. Ir viską padarė patys, savo jėgomis. O talkos organizatorius pranešė, kad tik vienas iš tėvų kviečiamas atsisakė ateiti į talką, nes darbovietėje dirba septynias dienas per savaitę. Tai va, ką ir be Lietuvos mokesčių mokėtojų pinigų gali padaryti paprasti JAV bendruomenininkai, kurie... Karaliaučiaus problemų sprendimų priežiūrą palieka Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai.

**Varžybos 10:1 televizijos
naudai**

Varžybas, kas daugiau pinigų

išvilios iš Lietuvos, nors ir padedama kitų organizacijų, vis dėlto laimi ne bendruomenė, o Čikagoje įsikūrusi Lietuvių televizija.

Štai Arvydo Reneckio vadovaujama televizijai premjeras Gediminas Kirkilas, esą, pažadėjęs trejiems metams po milijoną litų kasmet.

Prisiminkime, JAV Bendruomenėi pernai teko tik apie 100 tūkst. Lt valdiškų Lietuvos pinigų. Tai jeigu premjeras ištesės savo pažadą, varžybos pasibaigs rezultatu 10:1 „Lituanica TV“ naudai. Nebent kitais metais JAV Bendruomenėi Lietuvos valdžia būtų gerokai dosnesnė.

Tačiau mums ramybės neduoda kitas klausimas. O kiek milijonų savai televizijai išlaikyti sumobilizavo pati turtingiausioje pasaulio šalyje gyvenanti lietuvių išeivija? Ar bent buvo bandyta darbą pradėti savomis, išeiviškomis lėšomis? Televizija išeivijos pensininkams, išeivijos pensininkų pinigais! Šis dėsnis ypač patrauklus turėtų būti tiems išeivijos sluoksniams, kurie tiki radikalių dešiniųjų skleidžiama propaganda, kad Lietuva dar nėra tikrai nepriklausoma, kad ją dar vis valdo komunistai...

Straipsnis sutrumpintas

LRT.lt

**REMIKITE
DRAUGO FONDA**

—

**RŪPINKITĖS
„DRAUGU“!**

Mano laikraštis
Kasdieninis
Nuolatinis
DRAUGAS

Paskutiniam skambučiui nuskambėjus

(Fotoreportažas iš Čikagos lituanistinės mokyklos)

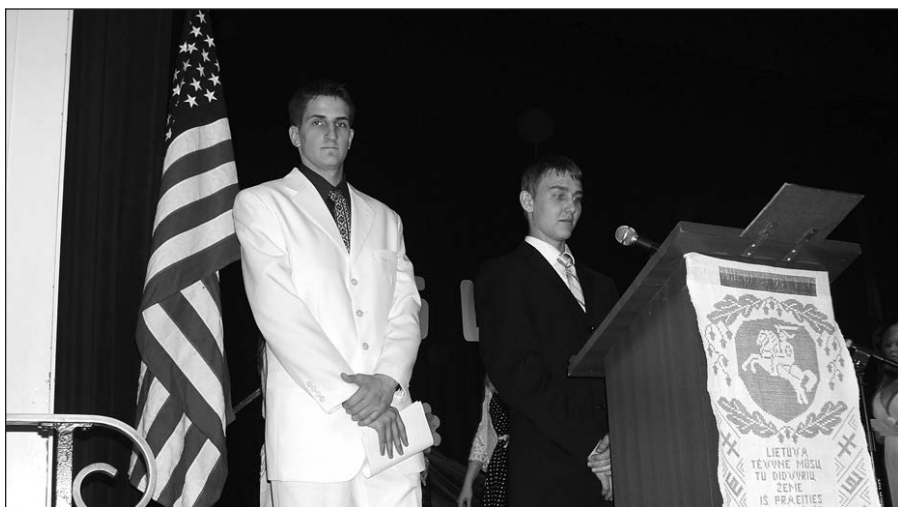
Čikagos lituanistinės mokyklos 16-os laidos dešimtukai. 1-oje eilėje iš kairės: Žilvina Šležaitė, Marija Steigvilaitė, Meleta Albina Petkevičiūtė, Ernesta Ignotaitė ir Eglė Polikaitytė ir Gediminas Grašys. 2-oje eilėje iš kairės: Arvydas Dubinkas, Benas Kozmianas, Paulius Šimkonis, Dominykas Timukas, Dovydas Girčius ir Tomas Sutrinaitis.

Mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė sveikina abiturientus.

Saksofonu groja dešimtokas Gediminas Grašys.

Atsisveikinimo žodį taria Dovydas Girčius ir Paulius Šimkonis.

Susijaudinę atsisveikinimą stebėjo tėveliai.

Pavasari, pražydu sodams į gyvenimą išleidžiame abiturientus. Jauniems žmonėms, jų tėveliams, mokytojams tai didžiulė, graži ir prasminga šventė. Ta šventė ateina ir į lituanistines mokyklas. Šeštadienį, gegužės 17 d., Čikagos lituanistinė mokykla į gyvenimą palydėjo 12 abiturientų, kurie kas šeštadienį ne vienerius metus ateidavo čionai pasisemti lietuviybės. Mokslo metu būdavo visko – ir tingėjimo, ir pamokų nedarymo, ir nenoro eiti į mokyklą. Tačiau nugalėję visus sunkumus, moksleiviai sėkmingai išlaikė baigiamuosius egzaminus ir gavo mokyklos baigimo atestatus.

Atsisveikindami dešimtukai, vadovaujami auklėtojos Agnės Vertelkaitės suruošė gražią atsisveikinimo programą. Mokyklos direktorės Jūratės Dovilienės ir Jaunimo centro valdybos pirmininkės Mildos Šatienės sveikinimai, pirmokėlių paskutinis skambutis, ant ekrano įdomiai sukomponuotas dešimtokų sveikinimas mokytojams, prisistatymas, mokyklos rakto perdavimas devintokams, devintokų atsisveikinimas su dešimtokais, paskutinis valsas ir atsisveikinimo dainos ne vienam tėveliui ir mokytojui išspaudė ašarą.

Jaudinosi ir dešimtukai. Atsisveikindami su mokykla ne vienas jų sakė: „Manau, kad lituanistinės mokyklos dėka daugiau žinau. Ėjimas į ją kas šeštadienį padėjo man daug ko išmokyti“ (Eglė Polikaitytė); „Jei nebūčiauėjusi į šią mokyklą, nebūčiau daug ko sužinojusi ir sutikusi įdomių žmonių“ (Ernesta Ignotaitė); „Dėkingas mokyklai už draugus, su kuriais čia susipažinau. Dėkingas tėčiui, nes jis labai griežtai mums su broliu neleido kalbėti jokia kita kalba, tik lietuvių“ (Paulius Šimkonis); „Lituanistinės mokyklos dėka daugiau žinau ir moku apie Lietuvą. Mokytojai moko labai gerai ir įdomiai“ (Meleta Albina Petkevičiūtė); „Lituanistinėje mokykloje išmokau daug dalykų, kurių nežinojau net gyvendamas Lietuvoje“ (Dominykas Timukas).

Pasibaigus iškilmingai daliai visi rinkosi į mažąją salę Jaunimo centre, kur vyko tėvelių suruošti šventiniai pietūs. Kalbos, juokas, muzika, šventinis tortas, padėkos – tai vis šventinė nuotaika.

Tikime, kad išskridę paukščiai neužmirš savo gimtojo lizdo, savo gimtosios kalbos, užaugs tikrais, dorais lietuviais, kuriais galės didžiulotis tėvai ir mokytojai. Turėdami dvi tėvynes, jie sąžiningai dirbs abiejų labui.

Laima Apanavičienė

Devintukai abiturientams padovanojo „dešimtokų albumą“.

Paskutinis dešimtokų valsas.

Laimos Apanavičienės nuotraukos

MAŽOJI LIETUVA

Olimpiados prizinininkai ir jų mokytojai.

J. Glinskio nuotr.

Lietuviško žodžio šventė

**EMILIJA ALGAUDĖ
BUKONTIENĖ**

Kraupiškio (Uljanovo) vid.
mokyklos mokytoja

Lietuvių tauta į savo kalbą, vieną seniausių indoeuropiečių kalbų, sudėjo savo dvasinius turtus, ją išsaugojo per negandų laikus. Įsrutyje, Kaliningrado srities (Karaliaučiaus krašto) socialinėje pedagoginėje kolegijoje, vėl skambėjo lietuvių kalba: moksleiviai rinkosi į 8-ąją lietuvių kalbos olimpiadą. Šiame 24-ose Karaliaučiaus krašto mokyklose lietuvių kalbos ir etnokultūros mokosi beveik tūkstantis moksleivių.

Vyresniųjų grupės olimpiados dalyviai ruošiasi atlikti užduotis.

Susirinkusius eilėmis pasveikino kolegijos studentės, apsirengusios lietuviškais tautiniais rūbais, skambėjo Lietuvos ir Rusijos valstybiniai himnai. Direktorius pavaduotoja Jelena Komarnickaja pasveikino dalyvius, sakydama, kad lietuvių kalbos noriai mokosi ir rusų tautybės moksleiviai.

Sovetsko (Tilžės) konsulas Arūnas Kaminskas palinkėjo geros nuotaikos, nesijaudinti, nes tokiuose renginiuose laimi draugystę, meilę lietuvių kalbai ir kitoms kalboms.

Sėkmės olimpiados dalyviams linkėjo Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas Aleksas Bartnikas. Buvo perskaitytas Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus Antano Petrausko sveikinimas.

Olimpiados tikslas – žadinti norą kalbėti ir bendrauti lietuviškai,

padėti ugdyti teigiamą požiūrį į lietuvių kalbą, patikrinti moksleivių kalbėjimo, skaitymo ir gramatikos įgūdžius.

Olimpiados dalyviai, mokytojai, svečiai klausėsi moksleivių deklamuojamų lietuvių poetų eilėraščių ar prozos kūrinių ištraukų. Kitas užduotis atliko grupėmis: 1–4 klasių ir 5–11 klasių. Mokiniai skaitė tekstą, jį atpasakojo, atsakinėjo į klausimus, pasakojo pasirinktą temą, atliko užduotis raštu. Vertinant buvo atsižvelgta į taisyklingą tarimą, kirčiavimą, intonaciją, skaitymo greitį, mokėjimą teisingai lietuviškai reikšti mintis, sudaryti sakinių, teisingai įrašyti praleistas raides, žodžius.

Pirmosios grupės nugalėtojai: Kristina Grikšaitė – Ragainės (Nemano) antroji vidurinė mokykla (mokytoja Liucija Glinskienė), Greta Jurevičiūtė – Šilėnų (Pobedinskajos) vidurinė mokykla (mokytojas Arūnas Ubaitis), Zoja Sirvydaitė – Naujosios (Timiriazovo) vidurinė mokykla (mokytoja Aldona Bursteikienė).

Antros grupės prizinininkai: Aurelija Krylova – Įsruties (Černiachovsko) 6-oji vidurinė mokykla (mokytoja Irena Kiudulienė), Viačeslav Tichon – Tilžės (Sovetsko) 3-oji vidurinė mokykla (mokytoja Daiva Stankevičienė) ir Aleksandras Pšelnicev – Karaliaučiaus (Kaliningrado) 4-oji vidurinė mokykla (mokytojas Algirdas Karmilavičius).

Laureatai buvo apdovanoti diplomais ir medaliais. Juos ruošę mokytojai – Kaliningrado srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos padėkos raštais. Diplomus gavo visi moksleiviai, dalyvavę olimpiadoje. Olimpiadą rėmė Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Mažosios Lietuvos fondas, Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje. Dovanėles mokiniams parūpino Karaliaučiaus krašto Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Sigitas Šamborskis. Renginį filmavo srities televizija.

Svarbiausia ne prizinės vietos. Svarbu, kad mūsų moksleiviai, mokydami lietuvių kalbos, ja bendraudami, patirtų teigiamų emocijų, tobulintų savo kalbinius įgūdžius, domėtusi Lietuva, savo protėvių šalimi, jos istorija, kultūra, papročiais. Kalba, kaip rašė kalbininkas J. Balčikonis, yra didžiausias mūsų tėvų palikimas.

A † A JUDITA LAPINSKIENĖ PRANINSKAITĖ

Mirė 2008 m. gegužės 14 d. Joliet, IL.

Gyveno Lemont, IL.

Gimė 1944 m. rugpjūčio 23 d. Lietuvoje.

Nuliūdę liko: duktė Kristina Vacha, sūnus Antanas su žmona Tara; anūka Robert ir Olivia; brolis Edmundas su žmona Milda; sūnėnai ir dukterėčios – Peter, Audrė, John ir Andrew bei kiti giminės ir draugai.

Velionė buvo žmona a. a. Juozo.

Už a. a. Juditą šv. Mišios buvo aukojamos šeštadienį, gegužės 17 d. 10 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje. Po šv. Mišių laidotuvės buvo privačios.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A. a. Jeronimo Švabo šviesiam atminimui „Vaiko vartai į mokslą“ yra skirta \$1,000. Šiai kilniai organizacijai aukojo giminės, draugai ir pažįstami.

Švabų šeimos vardu visiems nuoširdus ačiū.

Vilniaus – Europos kultūros sostinės 2009 reklama Londone

Atkelta iš 8 psl. pastato esančio TIC langus. Šiuo metu TIC patalpos dar nėra naudojamos. Pasirinktoji vieta Vilniaus – Europos kultūros sostinės 2009 reklamai labai gera, kadangi kasdien Bessborough Gardens gatve praeina didelis srautas žmonių, – sako TIC Londone direktorė Indrė Trakimaitė. Pasak jos, su Vilniaus – Europos kultūros sostinės 2009 projektu yra susijusi didžiausia TIC Londone šių metų veiklos dalis. Vienas pagrindinių tikslų – pasiekti, kad kuo daugiau Didžiosios Britanijos žurnalistų aplankytų Vilnių ir taip skleisti informaciją apie ateinančių metų projektą šios šalies spaudoje. Pastaruoju metu tokių straipsnių iš jau vykusių kelionių į Vilnių pasirodo vis daugiau.

Vienas įtakingiausių kelionių žurnalų „Sunday Times Travel Magazine“ gegužės mėnesio numeryje straipsnyje apie Vilnių rašo: „Nors Europos kultūros sostinės titulus Vilniui atiteks tik kitamet, tikrai neverta laukti iki kitų metų. (...) Miestas nuostabus visais metų laikais, tačiau pavasarį jo nuotaika ypač pakylėta.“

Vienas seniausių D. Britanijos moterims skirtų žurnalų „The Lady“

balandžio mėnesio numeryje straipsnyje apie Vilnių rašo: „Vilnius yra ne tik Lietuvos sostinė, bet ir Europos širdis, nes geografinis žemyno centras nuo Vilniaus nutolęs tik 26 km. Išrinktas būti Europos kultūros sostine 2009 m. Vilnius teisingai prisistato kaip jaukus, draugiškas, atviras miestas, kuriame su lietuviais petys į petį gyvena rusai, lenkai, žydai bei kitų tautų žmonės.“

Vienas didžiausių turizmo industrijos laikraščių „Travel Trade Gazette“ balandžio mėnesio straipsnyje „City splash and grab“ pataria lankantis Vilniuje ateinančių metų kultūros sostinėje išbandyti ir aktyvaus turizmo galimybes: vandens kelius, oro balionus ir pan.

Gegužės bei birželio mėnesiais planuojama keletas individualių žurnalistų kelionių į Vilnių, o birželio 20–22 dienomis atvyks žurnalistų grupė, kurie „atras“ ateinančių metų Europos kultūros sostinę renginio „Tebūnie naktis“ metu.

Statistikos departamento duomenimis, 2007 metais mėnesiais Lietuvos apgyvendinimo įstaigose buvo apsistoję beveik 40 tūkst. turistų iš Didžiosios Britanijos.

Lietuviams.com

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIJO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klausykite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

**AMERIKOS LIETUVIŲ RADIJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com**

**D Ė M E S I O ! Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto,
tačiau skelbtis laikraštyje brangiai kainuoja? Ne bėda.
DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemokamai.
Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500.**

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Kviečiame visus gegužės 23 d.**, penktadienį, 7:30 val. v. į tėvo Antano Saulaičio knygos „Esame vieni dėl kitų“ knygos pristatymą. Vakaras su trumpa menine programėle ir vaišėmis vyks Lietuvių Dailės muziejuje, PLC, Lemonte. Pageidaujantys galės įsigyti knygą su tėvo Antano autografu.

◆ **Gegužės 24 d. PLC Bočių menė** je įvyks JAV LB Vidurio Vakarų apygardos metinis suvažiavimas. Registracijos pradžia – 9 val. r.

◆ **Balzeko lietuvių kultūros mu** ziejus (6500 S. Pulaski Rd., Chicago) maloniai kviečia į fotografo Arūno Baltėno parodos atidarymą šeštadienį, gegužės 24 d., 7 val. v. Fotografo darbus pristatys žurnalistė ir meno kritikė Lillian Vallee, bus vaišės. Įėjimas nemokamas. Paroda veiks iki rugpjūčio 23 d. Telefonas pasiteiravimui: 773-582-6500.

◆ **Rašytoją Aloyzą Baroną birž** elio 1 d. prisimins Cicero lietuviai po lietuviškų šv. Mišių. Apie A. Baroną kalbės Aldona Šmulskštienė ir kiti jį pažinojusieji. Bus galima įsigyti naują knygą „Draugas“.

◆ **Š. m. birželio 1 d. Bočių menė** je, PLC, Lemonte po 11 val. r. šv. Mišių Palaimintojo J. Matulaičio misijoje įvyks susitikimas su Kauno Medicinos universiteto Tarptautinių ryšių ir studijų centro koordinatorė Rūta Antanaitienė. Ruošia JAV LB Krašto valdyba ir Jaunimo sąjunga.

◆ **Žvilgsnis į XIII Lietuvių tau** tinių šokių šventę rengiamas šeštadienį, birželio 14 d., 6:30 v. v. Pasaulio lietuvių centro, Jaunimo rūmų salėje. Šioje „mini šventėje“ kartu sutiko

pašokti Čikagos „Grandies“ ansambelis, Čikagos „Lėtūnas“, Lemonto „Spindulys“ ir Madison, WI „Žaibas“. Bilietai į birželio 14 d. vakarą bus platinami prie durų ir Pal. Jurgio Matulaičio misijoje prieš ir po šv. Mišių. Kviečiame lietuvių tautinių šokių mėgėjus ir rėmėjus! Savo dalyvavimu programoje paremsite grupes, kurios su dideliu entuziazmu ir pasišventimu ruošiasi dalyvauti pirmą kartą Kalifornijoje vykstančioje šokių šventėje.

IŠ ARTI IR TOLI ...

◆ **Š. m. gegužės 25 d. Philadel** phia, PA po 10:30 val. r. šv. Mišių Šv. Andrejaus parapijos salėje vyks susitikimas su NAFSA konferencijos (Washington, DC) dalyvėmis prof. Neringa Pauziene ir Rūta Antanaitiene. Ruošia JAV LB Krašto valdyba ir Jaunimo sąjunga.

◆ **Š. m. gegužės 30 d., penktadi** enį, University of Wisconsin Memorial Union, Main Lounge rengiamas Madison-Vilnius Sister Cities, Inc. metinis pokylis. Programoje: 6 val. v. – kokteiliai, 7 val. v. – vakarienė. Šių metų pokylio viešnia-kalbėtoja – „Draugo“ vyr. redaktorė Dalia Cidzikaite, kuri kalbės apie mažumų įvaizdį lietuvių kultūroje. Daugiau informacijos galite rasti apsilankę tinklalapyje:

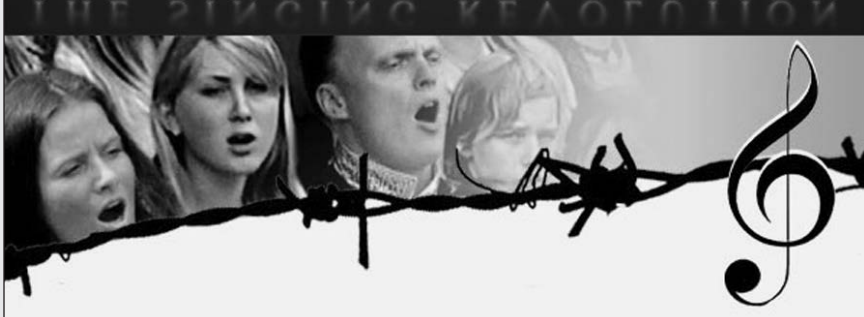
madisonvilnius.org

◆ **JAV LB Švietimo tarybos ren** giama 40-oji mokytojų tobulinimosi kursų savaitė tema „Pakalbėkim, parašykim...“ Dainavoje vyks birželio 22–29 dienomis. Kreiptis į Kristiną Petraitienę: tel.: 630-290-4490 arba Kriste007@hotmail.com

Rengiama 21-oji AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) konferencija.

Gegužės 28 – birželio 1 d. Indiana University, Bloomington, rengiama 21-oji AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) konferencija. Šiemetinės konferencijos tema: „Baltic Crossroads: Examining Cultural, Social, and Historical Diversity“ („Baltų kryžkelės: kultūrinės, socialinės ir istorinės įvairovės tyrimai“). Konferencijoje didelis dėmesys bus kreipiamas į Baltijos regiono įvairovę, jo istoriją bei dabartį, įtaką visuotiniams pokyčiams, mokslui. 21-osios AABS konferencijos programoje dalyvaus daugiau nei 100 pranešėjų iš Lietuvos, Latvijos, Švedijos, Suomijos, Norvegijos, Vokietijos, Didž. Britanijos, Australijos, Rusijos, Prancūzijos, Kanados, JAV ir kt. Bus galima pasiklausyti pranešimų įvairiose sesijose: istorijos, literatūros, kalbotyros, ekonomikos, sociologijos, religijos mokslų, politikos mokslų, antropologijos, pedagogikos srityse. Konferencijoje gali dalyvauti ne vien AABS nariai, bet visi susidomėję asmenys. Daugiau informacijos apie konferenciją, joje vyksiančias sesijas bei pranešimų santraukas galima rasti: <http://depts.washington.edu/aabs/>.

THE SINGING REVOLUTION

Gegužės 23–29 dienomis Gene Siskel kino centre (164 North State Street, Chicago IL 60601) bus rodomas dokumentinis kino filmas „Dainuojanti revoliucija“. Tai filmas apie Estiją, bet jame daug sąsąukų su Lietuva.

Filmas gegužės 23, 27, 28 ir 29 dienomis bus rodoma nuo 6 val. v. ir nuo 8 val. v. Gegužės 24, 25 ir 26 dienomis nuo 3:15 val. p.p. ir nuo 5:15 val. p.p.

Jordanijos premjeras Eng. Nader Al Thahabi aplankė NSI skyrių Irako atstatymo mugėje Aman, Jordanijoje. Kairėje (pirmajam plane) NSI prezidentas Edvardas Kezys, dešinėje – Jordanijos premjeras.

Nuotrauka iš NSI archyvo

Amerikos lietuviai dalyvauja Irako atstatyme

Gegužės 5–8 dienomis Jordanijos sostinėje Amane vyko Irako atstatymo konferencija – mugė, kurioje dalyvavo apie 350 bendrovių iš daugelio pasaulio kraštų. Viena jų – lietuvių Edvardo Kezio bendrovė „North Shore International“ (NSI) iš New York. Ši bendrovė yra žinoma ir sulaukusi tarptautinio pripažinimo. Tą pripažinimą patvirtino ir tai, kad šioje parodoje NSI skyrių aplankė Jordanijos ministras pirmininkas Nader Al

Thahabi. E. Kezys papasakojo premjerui apie NSI veiklą. Šioje mugėje be E. Kezio dalyvavo dar 4 NSI darbuotojai. Vienas jų – Jonas Jankauskas, NSI New York įstaigos vedėjas. NSI turi vieną įstaigą ir Amane, Jordanijoje.

Daugiau informacijos apie NSI bendrovę galima rasti tinklalapyje www.NSI-IRAK.com

NSI Inf.

Nerijaus Šmerauskos išleistuvės į Lietuvą

Nerijus Šmerauskas
Jono Kuprio nuotr.

Nerijus Šmerauskas, Liturgijos akolitas ir lektorius, „Šiluvos“ aplinkraščio redaktorius, išeivijos visuomenės ir spaudos bendradarbis, po teologijos studijų ir sielovados praktikos JAV sugrįžta į Lietuvą tarnystei Bažnyčioje.

Birželio 1 d., sekmadienį, Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje Brighton Park (2745 W. 44th St., Chicago) vyks su Nerijumi atsiveikimas. 10 val. r. – šv. Mišios, 12 val. p. p. – vaišės ir pabendraavimas parapijos salėje. Apie dalyvavimą prašome pranešti Evelinai Oželienei tel. 773-254-7553 arba Nerijui tel. 773-875-8847, el.paštu: nuostaba@gmail.com arba adresu: 2345 W. 56th St., Chicago IL 60636.

VISUS MYLINČIUS TAUTINI ŠOKI IR MUZIKA PASIBŪTI KARTU KVICIA

SUKTINIS

GEGUŽĖS 31 D. 6.30 V.V. JAUNIMO CENTRO DIDŽIOJOJE SALĖJE

GROS LIAUDIŠKOS MUZIKOS
KAPELA SODŽIUS
PO KONCERTO
DISKOTEKA,
VEIKS BARAS.

INFORMACIJA TEL.: 630 677 2082, 630 544 0940. BILJETAI PARDUODAMI KRAUTUVĖLĖJE „LIETUVĖLĖ“ IR KAVINĖJE „BRAVO“, KAINA - \$18
AMERIKOS LIETUVIS Info Tiltas Langas VAKARAI GOODWILL DRAUGAS
www.jaunimas.lt

Visus mylinčius tautinius šokius ir muziką „Suktinis“ kviečia gegužės 31 d. 6:30 val. v. Jaunimo centro Didžiojoje salėje.

Gros liaudiškos muzikos kapela „Sodžius“
Po koncerto vyks diskoteka, veiks baras.

Bilietus galite nusipirkti krautuvėlėje „Lietuvėlė“ ir kavinėje „Bravo“.
Tel. pasiteiravimui: 630-677-2082 arba 630-544-0940.